

STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DERGİ

SEE
THE LAST PAGES
FOR
ENGLISH SUMMARY

TSE

YIL: 12 SAYI: 133

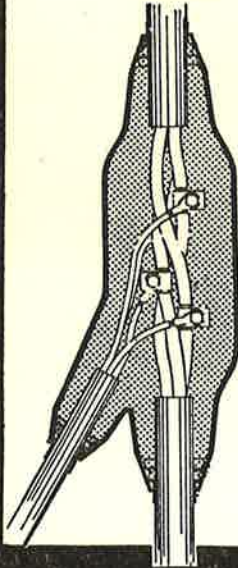
O C A K 1973
JANUARY

SURTEL

Kabloları, İletkenleri,

Surtelin 71 kablo garnitürleri

- Standartlara uygunluk
- Kalitede gerçek üstünlük
- Tesislerde emniyet
- Teslimatta sür'at
- İhracatta gelişme

SURTEL MAMULLERİNDE

BATI REKLAM

SURTEL KABLO
SANAYİİ A. Ş.

Bankalar, okçumusa Cad. No: 80 Karaköy/İst.
Tel: 44 65 83 - 49 97 90 Telgraf: Surkablo/İst.

STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DERGİ

YIL : 12

SAYI : 133

OCAK 1973

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
İhracata Dönük Sanayi An- cak Standardla Gerçekleş- bilir	3
TSE'den Haberler	5.9
Kumaşların ve Giyim Eş- yalarının Bakım İşlemleri için Etiketleme	10-13
Patlamalı Motorlar ile Die- sel Motorları Muayene ve Deney Esasları Standardı	14-15
TS 34 «Turunçgil Meyve- leri» Standardı Revizyon- dan Geçirildi	16-17
Yalıtma Sistemleri	19
Standard Dünyasından Ha- berler	20-23
Sanayi - Standardizasyon İlişkileri	25

Summary Of Contents 29-32

NECATİBEY CADDESİ
ANKARA

31 Ocak 1973 tarihinde basılmıştır.

BU SAYIMIZ

İhracat ile standardın ilişkisi herkes-
ce bilinmektedir. Ama, bu ilişki üzerine
gerçekten eğilen var mıdır? Son günler-
deki gazete haberleri bu konudaki umur-
samazlığı göstermektedir. Sanayi ile ihra-
cattın ilişkisi de önemlidir. Başyazımız bu
önemli konuya eğilmiştir. Herhalde ilgi-
le karşılanacaktır. Ayrıca, standard ile sa-
nayi ilişkilerine değinen başka bir yazı da
bu sayıda yer almıştır.

Önemli bir ihracat malımız olan turunç-
giller standardının değişikliğine ilişkin ya-
zımızı da bu sayımızda sunuyoruz.

Kumaşlarda ve giyim eşyasında son
yıllarda bazı simgelerin yer aldığını hep-
imiz görmekteyiz. Bu simgeleri zorunlayan
ve uygulanmasına dönük gelişmeleri be-
lirten bir çeviri yazıya dikkatinizi çekmek
isteriz.

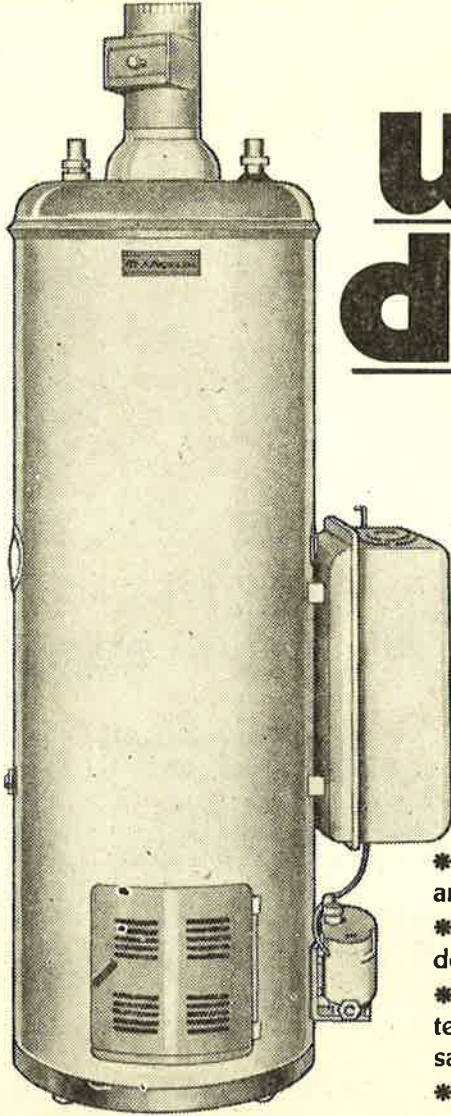

Bu ay içinde TSE markası ile ilgili
yeni anlaşmalar yapılmış ve Teknik Kurul
da 9 yeni standardı kabul etmiştir.

Bu sayıda elektrik ile çalışan araç-
larla ilgili bazı konuları işleyen bir kaç
yazı bulunmaktadır.

STANDARD

UCUZ devamlı bol bol sıcak SU

Peşin: **2020** lira
(veya ayda **170** lira taksitle)

- * Su kapasitesi büyük olduğundan 105 litre suyu arzu edilen sıcaklıkta uzun zaman muhafaza eder
- * Termostatı sayesinde suyun sıcaklığını istenilen dereceye göre otomatik olarak ayarlar
- * Çift cidarlı olduğundan ve cam pamuğu ile tecrit edildiğinden ısı kaybı yoktur. Bu özelliği sayesinde asgari sarfiyatla azami randıman sağlar
- * Su ve gaz basıncı ile alâkalı olmadığından en düşük tazyikte dahi en yüksek randımanla çalışır. Evin suyu kesildiği hallerde depodan gelen su ile çalışmaya devam eder
- * Odunun ve kömürün kiri, depolama kulfeti ve taşıma zahmeti bahis konusu değildir
- * Gazyağı ile çalıştığından ve otomatik karbüratörlü olduğundan yüzde yüz emniyetlidir
- * Banyonuzun renk armonisini tamamlamak üzere mavi, pembe, sarı ve beyaz renklerde piyasaya arz edilmiştir.

OTOMATİK

ARCELİK

termosifonu

Genel Satıcıları: BEKO TİCARET A. Ş., Tel.: 49 00 39 - BURLA BİRADERLER ve Şsı., Tel.: 45 52 00

İhracata Dönük Sanayi

Ancak Standardla

Gerçekleşebilir

Faruk A. SÜNTER

Kalkınma plân ve programlarımız, hep sanayileşmeye öncelik tanımaktadır.

Sanayileşme için ileri sürülen koşulların başında ise, «ihracata dönüklük» aranmaktadır.

★

İhracat için mal üretmenin ilk şartı ise, dünya piyasalarında bu malın serbestçe rekabette bulunabilecek nitelikte olmasıdır: Benzerlerinden ucuz ve vasıf bakımından iyi olan mallar ihraç edilebilir. Pahalı ve vasfı düşük mallara iyi ve ucuzlarının yanında müşteri bulunamaz.

★

Sanayide ucuzluk ve vasıf üstünlüğünü ise «standardizasyon» sağlar.

Çağdaş ileri sanayi memleketleri, standardı bulup, uygulamaya başladıktan sonra bu alanda ileri gitmişlerdir.

Ham maddede, ambalâjda, depolamada, taşımada, yedek parçaların birbiriyle değiştirilebilmesinde v.s. elde olunan tasarrufun üretimde sağladığı ucuzluk azımsanmayacak ölçülere varmaktadır. Modern teknolojinin isteklerine uyarak, belli ve benzer ölçülerde piyasaya çıkarılacak mallar, tüketicinin ihtiyacını tam olarak karşılar. İşte bu üstün nitelik, boyutları ve karakteristikleri iyice belirtilen standartlara uyularak yapılan mallarda görülür. Bu mallar standarda uygun olmaları yüzünden ucuza da elde edildiklerinden, iç ve dış piyasalarda rekabet eden, aranan mallar olurlar.

★

İngiltere'de yetmiş, ileri Avrupa ülkelerinde de elli yılı aşkın bir süreden beri örgütlenen standard çalışmaları, bugünkü dünya ticaretinin kolayca gelişmesinde büyük rol oynamaktadır. Millî standartların farklı oluşları, serbest piyasa rekabetini önlediği göz önünde tutularak millî standartları uluslararası standartlar haline getirilmesi çalışmaları da gün geçtikçe önem kazanmaktadır. Bugün dünya ticaretinin engelden kurtarılması için, gümrük tarifeleri, kambio garantileri gibi klâsik ekonomî kurallarını düzene sokmaya çalışan millet-

lerarası örgütler bile millî standartları uluslararası hale sokma çabası içindedirler. Artık bu konularla uğraşan herkes iyice anlamıştır ki, uluslararası bir standard rejimi kurulup benzer standard mallar olmadan tarifelerde olsun, başka konularda olsun alınan tedbirler boştur.

Ancak, birörnek ve eş nitelikte mallar olunca bu çareler faydalı olur.

Böyle olduğu içindir ki Avrupa Ekonomik Komisyonundan sonra GATT'da bu konuya el atılmıştır.

★

Çağdaş ileri ülkelerde teknolojinin dev adımlarla ilerlediği dünyamızda standartları yapmak ve yenilemek cidden zordur.

Sanayi bu yeniliklere göre düzenlenecek yeni standartlara uyacak şekilde makina ve tesislerinin değiştirilmesi milyonlar ve milyonlarca yeni yatırımları gerektirir ve ileri sanayi memleketleri bütün bu uluslararası kuralları uygulamada bu bakımdan zorluk çekmekte ve bizim gibi gelişmekte olan memleketlere gıpta etmektedir.

★

Gerçekten yeni teknolojilere göre ayarlanan, yeni standartlara göre kurulacak sanayi eskilerinden daha ucuza ve çabukça bu duruma uyabilecektir.

Bu bakımdan Türk Standartları Enstitüsü sanayimizin kuruluş temposunda ve onunla paralel olarak çalışmalı, kurulacak yeni sanayi kollarının fabrikaları sipariş edilmeden, üretilcek malların standartları hazırlanmalı ve makina ve teçhizat daha işe başlarken dünya piyasasına rahat satılacak mal üretimine elverişli olmalıdır.

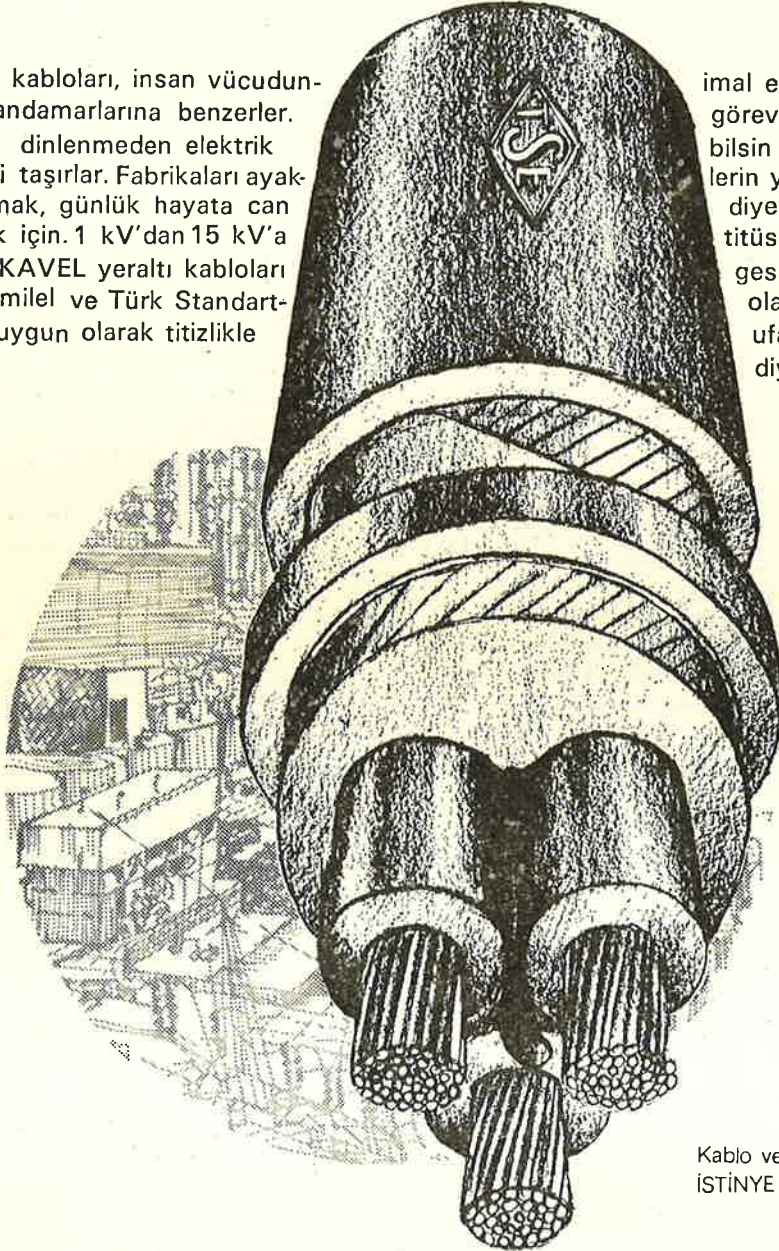
Bunun için, kurulacak yeni sanayi konularında TSE vaktinde haberdar kılınmalı ve bu yoğun standard çalışmalarını geç kalmadan yapabilecek ölçüde malî bakımdan güçlendirilmelidir.

Sonradan bu konuya eğilmek memleketimize çok pahalıya mal olacaktır.

Can damarı

Yeraltı kabloları, insan vücudundaki candamarlarına benzerler. Durup dinlenmeden elektrik enerjisi taşırlar. Fabrikaları ayakta tutmak, günlük hayata can vermek için. 1 kV'dan 15 kV'a kadar KAVEL yeraltı kabloları beynelmilel ve Türk Standartlarına uygun olarak titizlikle

imal edilmektedir. Candamarı görevini eksiksiz yerine getirebilsin diye. KAVEL'e güvenenlerin yüzünü kara çıkarmasın diye. Türk Standartları Enstitüsü de verdiği Kalite Belgesi ile belirtmiş KAVEL'e olan güvenini. İçinizde en ufak bir şüphe kalmasın diye.

Kablo ve Elektrik Malzemesi A.Ş.
İSTİNYE İSTANBUL Tel: 63 34 00

ADMAR

TSE Markası Sözleşmelerinin Sayısı 43'e Yükseldi

YENİ YILIN İLK SÖZLEŞMESİ ETERNİT SANAYİİ A.Ş. İLE İMZALANDI

Yeni yılın ilk TSE Markası sözleşmesi, 27 Ocak 1973 günü Türk Standardları Enstitüsü'nde, Eternit Sanayi A. Ş. ile imzalanmıştır. Bu sözleşme ile TSE Markası kullanma konusunda yetkili olan firmamızın sayısı 42'ye, sözleşme sayısı ise

43'e yükselmiştir (Eternit Sanayi A. Ş. ile, bundan önce, TS 102 «Basınçlı Sıvı İleten Asbestli Çimento Boru ve Boru Özel Parçaları» standardına uyan mamûlleri için ayrı sözleşme imzalanmıştır).

Eternit Sanayi A. Ş., bu defa TS 437 «Asbestli Çimento Basıncsız Pis Su ve Yağmur Suyu Boruları ile Boru Özel Parçaları» standardına giren mamûlleri için TSE Markası kullanma izni istemiş ve TSE uzmanlarının yaptıkları inceleme ve deneyler sonucu, söz konusu mamûllerin TS 437'ye uygun bulundukları anlaşılmıştır.

Bu konuda sözleşmeyi, TSE adına Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Tarık G. Somer ile Eternit Sanayi A. Ş. Ankara Bürosu Müdürü Nurettin Tanal imzalamışlardır.

STANDARD, yeni yılın bu ilk Marka Sözleşmesinin, Firmaya ve memleketimize hayırlı olmasını diler.

TSE MARKASI KULLANMAYI İSTEYEN FİRMALARIN SAYISI ARTIYOR

Türk Standardları Enstitüsü'nün, standartlara uygunluğu garanti eden TSE Markası'nı kullanmak üzere Enstitü'ye müracaat eden firmamızın sayısı günden güne çoğalmaktadır.

Bilindiği gibi, bu Markayı mamûllerinde uygulayan firmalar, özellikle devlet alımlarında büyük kolaylıklar elde etmekte, mal tesliminde, markalı mallar esasen TSE tarafından sürekli olarak kontrol edildiklerinden, ayrıca muayeneye tâbi tutulmamaktadırlar. Diğer taraftan, pek çok devlet kuruluşlarımızda, yaptıkları ihalelerde, sadece TSE Markalı mamûlleri satın alacaklarını ilân etmektedirler. Son zamanlarda, bazı büyük özel sektör kuruluşlarının da, satınalmalarında TSE Markalı mamûlleri aradıkları, memnurlukla izlenmektedir.

Halen 43'e varmış bulunan TSE Markası sözleşmelerinin, önümüzdeki ayın ilk günlerinde, Doğu Galvaniz ve Saç Sanayi A. Ş. ve Keban Holding A. Ş. ile imzalanacaklarla birlikte 45'e ulaşacağı öğrenilmiştir.

Eternit Sanayi A.Ş. ile sözleşme imzalanırken

TSE Başkanı Prof. Dr. Somer, Eternit Firması temsilcisine sertifikasını verirken

Bir Philips vardır...

Philipslerden içeri

Modern ve şık Philipsler.
Sesleri ve görüntüleri eşsiz.
Kaliteleri dünyayı tutmuş. Daima öndeler.
Herkes beğeniyor, güveniyor. Neden?

Çünkü bir Philips vardır, Philipslerden içeri.

80 yıldır daima en iyisini vermek için çalışan,
dev araştırma laboratuvarlarına,
üstün imalat tekniğine sahip... dünyanın en büyük
sanayi kuruluşlarından biri olan Philips.

Mamullerini sahipsiz bırakmayan, servisiyle, parçasıyla
her yere yetişen, sorumluluğunu bilen bir Philips.

Bir radyo, televizyon deyip geçmeyin.
Üstünde Philips adını taşıyorsa, ardında da
bir Philips vardır onun.

kalite istiyorsanız...

PHILIPS

TSE Teknik Kurulu 9 Yeni Türk Standardı Kabul Etti

Teknik Kurul Ocak 1973 ayı içinde bir kez toplanmıştır. 10.1. 1973 tarihinde yapılan bu toplantıda ilk TS 237 **Çelik Borularda Yassılaştırma Muayenesi** ile TS 560 **Alüminyum Bronzları ile Özel Alüminyum Brozlarının Sınıflandırılması** standartlarında yazılıla ilgili düzeltmeler yapılmış ve sonra tasarıların görüşülmesine geçilerek aşağıdaki standartlar kabul edilmiştir :

1 — Beton, yapım, döküm ve bakım kuralları (Normal hava şartlarında)

Bilindiği üzere beton yapım döküm ve bakım kuralları; istenen kıvam ve işlenebilirlik özelliğinde yeterli dayanımın ve dayanıklılıkta beton yapabilmek için yapım, döküm, ve bakım işlerinde uyulması gereken hususlardır. Standard, normal hava şartlarında (+ 5 ile + 30 °C arasındaki çevre sıcaklığında) değişik yöntemlerle yapılan çeşitli türdeki beton yapım, döküm ve bakım kuralları ile bu işlemlerle ilgili yetki ve sorumlulukları kapsamaktadır.

2 — Tekstil ipliklerinin belirlenmesinde kullanılan ad ve semboller

ISO'dan çevrilen bu standard, tek kat, katlı, katlı-bükülü veya kablo bükülü ipliklerin yapılarını belirtmek için kullanılacak iki metodun tarifini; kullanılan işaretler, iplik veya ipliklerin teks sistemine göre doğrusal yoğunluklarını, devamlı liften ipliklerde devamlı lif sayılarını, büküm yön ve sayılarını ve katsayılarını kapsamaktadır.

3 — Karakavak Kerestesi

Karakavak kerestesi, kerestelik karakavak tomruğunun (TS 674) biçilmesiyle elde edilen ve özellikleri verilen bir kerestedir. Emprenye edilmiş, buharlanmış, rendelenmiş ve yanları alınmamış keresteler ile başka kavak keresteleri standardın kapsamı dışındadır.

4 — Ahşap Kaplama Levhaları

Ahşap kaplama levhası, ahşaptan soyularak kesilerek veya biçilerek elde edilen bir levhadır. Standard, 0,6 - 8,0 mm. kalınlığındaki ahşap levhaları kapsamakta; soyma, kesme, biçme, frize, desenli kaplama gibi kaplamaları tanımlamaktadır.

5 — Damıtma İçin Deney Metodu

Standard, sıvıların damıtma özelliklerini (damıtma verimi ve damıtma bölgesi) tayin için uygulanan bir metoda ve cihaza dairdir.

6 — Nişasta - Rutubet Miktarı Tayini

Nişastada kullanılan rutubetin tayininde uygulanan iki metoda dair olan bu standard ağırlık kaybı esasına göre hazırlanmıştır.

7 — Hıyar

Cucumis sativus L. türüne giren bitkilerin meyvası olarak tarif edilen hıyarlardan tüketiciye taze sunulanlar standardın kapsamı içindedir. Ekstra, I. sınıf ve II. sınıf olmak üzere üçe ayrılan hıyarlardan başlıca çeşidi olarak Çengelköy, Langa ve Dere sayılmıştır.

8 — Kuşkonmaz

Bilindiği gibi, kuşkonmaz, asparagus officinalis L. türüne giren bitkilerin toprak altı ve toprak üstü sürgünleridir. Taze olarak sunulan kuşkonmaz standardın kapsamı içindedir. Kuşkonmazlar, beyaz, menekşe ve yeşil olarak üç gruba ayrılmaktadır.

9 — Patlıcan

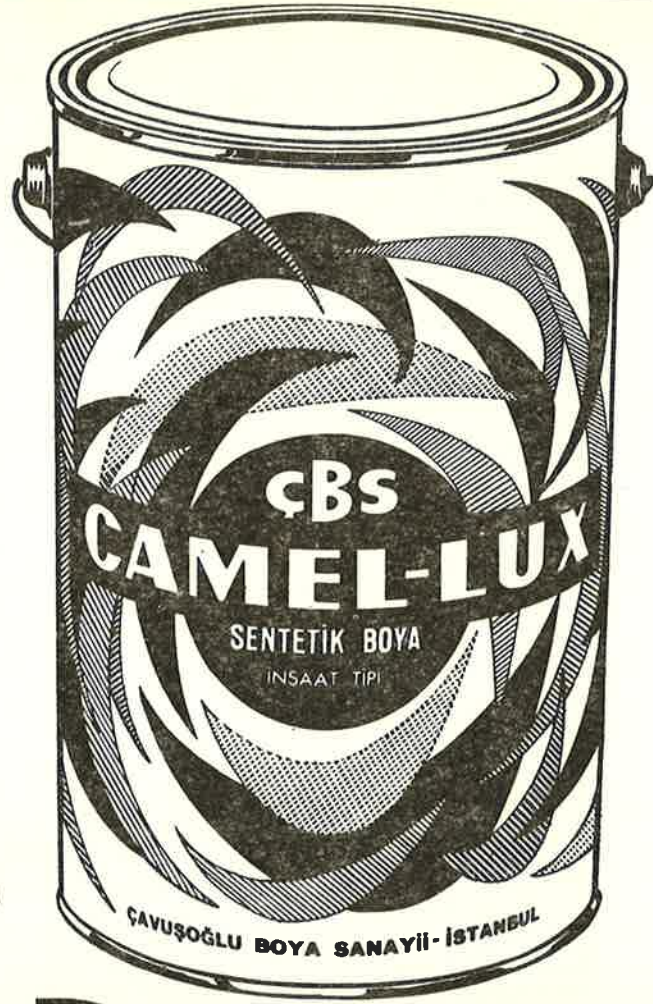
Patlıcan, solanum melengena L. türünün esculentum insanum ve avigerum botanik çeşitlerine giren bitkilerin meyvasıdır. Standard, tüketiciye taze olarak sunulan patlıcanları kapsamaktadır. Patlıcanlar iki sınıfa ayrılmıştır.

Bunlardan sonra gözden geçirilmiş TS 102 Asbestli Çimento Boru, Dirsek ve Manşonları ile TS 34 Turuncu Meyvaları standartları da görüşülerek kabul edilmiştir.

YENİ YAYINLANAN TÜRK STANDARDLARI

No.	Standardın Adı	Fiyatı (TL.)
TS 39	Hazır Yağlı Boya	5
TS 299	Standard Sayılar - Standard Sayı Serileri ...	3
TS 358-359	Uçucu (Eteri) Yağların Ambalajlanması - Etiketlenmesi ve İşaretlenmesi	3
TS 449	Plastikler - Belirli Bir Huniden Akmayan Kalıplanacak Plastik Maddelerin Görünür Yoğunluğunun Tayini	2
TS 461	Alternatif Akım Elektrik Sayaçları	7
TS 499	Nervürlü Çelik Çubukların Betonarme Yapılarda Kullanılma Kuralları	2
TS 509	Elektroteknikte Sembol Olarak Kullanılan Harfler	7
TS 648	Percin veya Civata İrtibatlı Çelik Yapıların Hesap ve Yapım Kuralları	9
TS 826	Konutlarda Kirli ve Pis Su ile Yağmur Suları Hesap Esasları	6
TS 827	Konutlarda Kirli ve pis Su ile Yağmur Suları Tesis Kuralları	11
TS 828	Binalarda Temiz Su Tesis Kuralları	13
TS 901	Lifli Isı ve Ses Yalıtma Malzemesi	6
TS 1112	Metalik Malzemenin Isı İşlemleriyle İlgili Terimler	7
TS 1140	Yün ve Benzerleri Maddelerde Lif Uzunluklarının Tayini (Tek Lif Uzunluk Ölçme Metodu) ...	4
TS 1141	Toleranslı Boyutların Parmak (inç) tan Milimetreye ve Milimetreden Parmak (inç) a çevrilmesi	5
TS 1142	Çelik Şerit ve Teller (Ambalaj Çemberleri İçin) ...	6
TS 1143	Segmanlar (Taşıt Motorları Pistonları İçin) ...	22
TS 1145	Sanayide Kullanılan Sodyum Hidroksit ve Potasyum Hidroksit - Silis Tayini - Kinolin - Silikomolibdik Kompleksi Gravimetrik Metodu ...	2
TS 1225	Tane Büyüklükleri (Taneli Maddeleri Sınıflandırmak İçin)	3
TS 1226	Delikli Metal Elek Levhaları (Deney Elekleri için)	6
TS 1227	Tel Elek Kafesleri (Deney Elekleri İçin)	6

**EL
ELDEN
ÜSTÜNDÜR...**

CBS CAMEL-LUX

**SENTETİK BOYALARI
BÜTÜN BOYALARDAN ÜSTÜNDÜR**

Binaların, gemi ve bilûmum deniz vasıtaları ile çelik eşya ve çelik konstrüksiyonların harici ve dahili bütün yıpratıcı tesirlerinden korunmasını temin eden bütün diğer emsallerinden üstün kaliteli bir sentetik boyadır.

Daha iyisi yoktur

ÇAVUŞOĞLU BOYA SANAYİİ - İSTANBUL

Karaköy, Fermeneciler 56 - 58 İstanbul 49 67 10 (Dört hat)

Standard — 7

TSE Hazırlık Gruplarında

A — YENİ KURULAN VE ÇALIŞMAYA BAŞLIYAN TEKNİK KOMİTELER :

- Sanayi Tipi Çamaşır Makinaları,
- Plâstikler - Yalıtkanların Doğru Akım Direnci Veya İletkenleri,
- Plâstikler - Çekme Dayanımı Özelliklerinin Tayini,
- Petrol Ürünlerinin Sıcaklıklarının Ölçülmesi,
- LPG'de Kükürt Tayini,

B — HAZIRLIK GRUBUNDA İNCELENMEKTE OLAN TASARILAR :

- Sodyum Hidroksit,
- Bakır Sülfat,
- ISO/R 278 «Kâğıtta Rutubet Tayini»,
- ISO/R 2052 «Sanayide Kullanılan Potasyum Klorür - Sodyum Tetrafenilborat Volumetrik Metodu ile Potasyum Tayini»,
- ISO/R 2053 «Sanayide Kullanılan Potasyum Klorür - Rutubet Miktarı Tayini»,
- TS 79 «Rondelâlar» Standardının Revizyonu,
- LPG'nin Uçuculuk Miktarının Tayini,
- ISO/R 141 «Tekstil Makinaları ve Aksesuarları Atkı Aktarma ve Çapraz Bobin Makinaları Sağ Sol Tarafın Tanımlanması»,
- ISO/R 341 «Pamuklu (Eğirme) İplik Makinaları Çalışma Eni»,
- ISO/R 344 «Fıtıl Makaraları»,
- ISO/R 574 «Mobin Boyama İçin Delikli Silindirik Patron»,
- Tekstil Mamûllerinin Etiketlenmesi,
- Domates Salçası,

C — BİRİNCİ MÜTALÂAYA GÖNDERİLEN TASARILAR :

- Pekleştirilmiş Poliester Depolama ve Taşıma Tankları,
- Disodyum Tetraboratlar (Dekahidrat, Pentahidrat - Anhidr),
- Yaylar (Silindirik - Helisel, Basıncı İçin; Daire Kesitli Telden Soğuk Biçimlendirilmiş),
- Yaylar (Silindirik - Helisel, Basıncı İçin Daire Kesitli Çubuklar, Sıcak Biçimlendirilmiş),
- Yaylar (Silindirik - Helisel, Çekme İçin Daire Kesitli Telden, Soğuk Biçimlendirilmiş),
- Yaylar (Tabak Biçimli, Çelik),
- Buhar Kazanları Bakım ve Muayene Kuralları,
- Plâstikler Yoğunluk ve Özgül Ağırlığın Yer Değiştirme Metodu ile Tayini,
- Plâstikler - Kendi Kendine Sönen Plâstiklerin Alevlenebilirliğinin Tayini,
- Plâstikler - Yük Altında Eğilme Sıcaklığının Tayini,
- Plâstikler - Endüstriyel Enerji Frekanslarında Dielektrik Gerilimi ve Dielektrik Dayanımı Tayini,
- Sıvılaştırılmış Petrol Gazlarının (LPG) Korozyon Etkisinin Tayini Metodu,
- Yakıtlarda Mevcut (Gum) Miktarının Tayini (Hızlı Buharlaştırma Metoduyla),
- Petrol Ürünlerinin Ramsbottom Karbon Kalıntısı Tayini Metodu,
- Sıvılaştırılmış Petrol Gazlarının Basıncının Tayini,

D — BİRİNCİ OLGUNLAŞTIRILMASI YAPILAN TASARILAR :

- TS 37 «Kablolar İçin Muayene ve Deney Metodları» Revizyon Tasarısı,
- TS 2 «Sert Çekilmiş Son Elektrolitik Bakır Tel» Revizyon Tasarısı,
- Plâstikler - Termoplâstiklerin Erime Akış Hızının Tayini,
- Ticarî Enerji Frekanslarında Yalıtkan Maddele- rin Dielektrik Bozulma Voltajı Test Metodları,
- Plâstikler - Çekme Özelliklerinin Tayini,
- Lâstiklerde Sertlik Tayini.

E — İKİNCİ MÜTALÂAYA GÖNDERİLEN TASARILAR :

- Plâkalar (Ad, Numara ve İşaret İçin, Dikdörtgen),
- Sert Polivinil Klorür (PVC) Boru Ekleme Parçaları.

F — İKİNCİ OLGUNLAŞTIRMASI YAPILAN TASARILAR :

- Tüpler (Basıncı Gazlar İçin, Çelik),
- Yoğurt,
- Tereyağı.

G — TEKNİK KURUL'A GÖNDERİLEN TASARILAR :

- Blister Bakırın Kimyasal Analiz Metodları,
- ISO/R 2198 «Sanayide Kullanılan Sodyum Bikarbonat Sodyum Karbonat Tayini»,
- ISO/R 2144 «Kâğıt ve Kartonda Kül Miktarı Tayini»,
- Petrol Ürünlerinin Kül Tayini Metodu,
- Dikey Silindirik Tankların Kalibrasyon Metodları,
- Parlama Noktası Tayini (Kapalı Pensky - Martens Cihazı ile),
- Aromatik Hidrokarbonlardan Nümune Alma Metodları,
- Yağlama Greslerinde Damla Noktası Tayini,
- İç Antepfıstığı,
- Kabuklu Antepfıstığı,
- İç Tatlı Badem,
- Kabuklu Tatlı Badem,
- Ceviz İç,
- Kabuklu Ceviz.

Kumaşların ve Giyim Eşyalarının Bakım İşlemleri için Etiketleme

Fransa Kumaşların Bakımı için Etiketleme Komitesi (Comité Français de l'étiquetage pour l'entretien des textiles - COFREET) 1963 Ekim'inde kuruldu. Bu komite de kumaşların boyanmalarının ve baskılarının haslığının tayini için bir dernek (ADSOL) kurdu.

Kumaşların etiketlenmesi konusunda uluslararası Sempozyum tarafından ortaya atılan ve 1968 yılında Cenevre'deki Uluslararası Markalar Bürosu'nda tescil ettirilen simgeler kabul edildi. Bu simgeler, «kumaşların bakımı için etiketleme ulusal komitelerinin uluslararası grubu» (bu Uluslararası Grup' da Almanya, Avusturya, Belçika, Fransa, Hollanda, İspanya, İsviçre

ve İtalya ulusal komiteleri birleşmiştir) tarafından tescil ettirilmiştir.

Bu simgeler, bütün kumaşlara, ham maddeden hazır elbiselere kadar her aşamada uygulanabilmektedir.

Fransız Komitesinin Oluşumu :

COFREET, iplikçi, dokumacı, örmeci, işlemeci, dağıtımçı, temizleyici, tüketicilerle boya, sabun ve deterjan imalatçıları ve etiket hazırlayanların temsilcilerinden oluşmaktadır.

Şunu hemen belirtelim ki, bugün üzerinde durulan kumaşlar pamuk, yün, ipek, keten, kendir, jüt, sun'i ve sentetik elyaf ile cam yünlünden yapılanlardır.

Teknik İşlemler :

Esas simgeler aşağıda gösterilmiştir:

Tekne, yıkamay;

Üçgen, klorla işlem görmeyi (klorlama chlorage)

Ütü, ütümeyi,

Daire, solvantlarla temizlemeyi çağırır.

Teknenin içinde, yıkama sıcaklığını belirten (°C) bir işaret konulmalıdır :

30° - 40 °C ılık su ile yıkamay;

60 °C sıcak su ile yıkamay;

95 °C ise çok sıcak su ile yıkamay gösterir.

Simgeler numaralarla da gösterilebilir. Buna göre;

1..... 30 °C yıkamay

1 bis (IB) 40 °C da yıkamay

2..... 60 °C da yıkamay

3..... 95 °C da yıkamay belirtir.

Üçgenin içinde ise yalnız «Cl» notu bulunur. Gerçekten bu simge yalnızca javel suyunun kullanılıp kullanılmayacağını belirtmek için düşünülmüştür. Yıkama ile ilgili en yüksek rakam 3, klorla ilgili olarak da en yüksek aşama için kullanılmıştır.

Ütünün içinde ise aşağıdaki işaretler kullanılabilir :

.. Özel sakıncaların zorunluluğunu belirtir; bu simge 1 rakamı ile de gösterilebilir.

.. Bazı özel sakıncaların zorunluluğunu belirtir; bu simge 2 rakamı ile de gösterilebilir.

... Hiçbir özel sakınca olmadığını belirtir; bu simge ise 3 rakamı ile gösterilebilir.

Dairenin içinde ise E,P ya da A harfleri bulunabilir.

F, yalnızca mineral esaslar ya da buna eşit solvantların (esans F, white spirit, vb.) kullanılabileceğini;

P, F kategorisine giren solvantlardan başka perkloretilen (trikloretilen müstesna) in de kullanılabileceğini;

A ise, trikloretilen de dahil ol-

95°	△	☐	⊙	333 A	40°	△	☐	⊙	1 B 30 F
95°	△	☐	⊙	333 F	40°	△	☐	⊙	1 B 02 A
95°	△	☐	⊙	303 A	40°	△	☐	⊙	1 B 02 P
95°	△	☐	⊙	303 F	40°	△	☐	⊙	1 B 02 F
60°	△	☐	⊙	232 A	40°	△	☐	⊙	1 B 01 P
60°	△	☐	⊙	232 P	40°	△	☐	⊙	1 B 01 F
60°	△	☐	⊙	232 F	40°	△	☐	⊙	1 B 00 F
60°	△	☐	⊙	230 F	40°	△	☐	⊙	1 B 000
60°	△	☐	⊙	203 P	30°	△	☐	⊙	102 A
60°	△	☐	⊙	203 F	30°	△	☐	⊙	102 P
60°	△	☐	⊙	202 A	30°	△	☐	⊙	102 F
60°	△	☐	⊙	202 P	30°	△	☐	⊙	101 A
60°	△	☐	⊙	202 F	30°	△	☐	⊙	101 P
60°	△	☐	⊙	201 P	30°	△	☐	⊙	101 F
40°	△	☐	⊙	1 B 32 P	30°	△	☐	⊙	100 F
40°	△	☐	⊙	1 B 32 F	☐	☐	☐	⊙	001 F

Bakım İşlemlerini Belirten 32 Tip

mak üzere temizleme işlerinde kullanılan bütün solventlerin kullanılacağı belirtilir.

Yalnız temizleme için rakam yerine harf kullanılmakta olduğunu bir kez daha anımsatmak isteriz.

Her kategori (yıkama, klorlama, ütüleme ve temizleme) ayrıca olumsuzluğu gösteren ve ilgili kategorinin üzerine konulan bir çarpı işaretini de taşıyabilir. Bu işaret yasaklığı belirtir. Bu, bütün kategorilerde 0 (sıfır) ile numaralanmıştır.

Kategorilerin dört simgesi birbirinden ayrı düşünülemez. Söğelişi, 60 °C da yıkanabilen, klorlanamayan, bazı sakıncalarla ütülenen ve perkloretilen ile temizlenen bir kumaş için koruma işaretleri

olup bu işaretler hiçbir zaman

şeklinde, yani üçlü olarak gösterilemez.

Bu işaretleme düzeni, kütük dışı bir durum yaratır. Yukarıda gösterildiği üzere, bunun kütüğü 202 P olacaktır :

2 yıkamanın 2 numarasından : Çünkü tekne/ 60 °C dir.

0 klorlamanın 0 numarasından : Çünkü üçgen çizilmiştir.

2 ütülemenin 2 numarasından : Çünkü ütü/ .. dür.

P temizlemenin simgesidir : Daire / P.

Dokuma sanayiinde bugünkü durumda, dokuma ve örme olduğuna, finisaj durumuna göre, komşu sayfada gösterilen 32 işaret tipi kullanılmaktadır. Fakat bu ayrı ayrı kullanışları yukarıdaki esaslara göre birleştirilmek için çalışmalar yapılmaktadır.

Kullanma Kuralları :

1 — Her İşaret Mutlaka Dört Simge İle Birlikte Kullanılmalıdır.

Her kütük, mutlaka dört öge ile birlikte olmalıdır. Bir işaretin simgeleri ve bir kütüğün öğeleri, soldan sağa doğru mutlaka aşağıdaki sıraya göre yerleştirilmelidir :

Yıkama - klorlama - ütüleme - temizleme

2 — Bir kumaş şerit üzerine dokunmuş ya da basılmış işaretlerde siyah beyaz renklere öncelik verilmelidir.

Gerçekten, Hollanda'da kullanılan alev renkli işaretlerin kullanılması genelleştirilmemelidir. Sempozyum Teknik Komitesi de simgelerin birbirine zıt iki renkten oluşmasının, birinin şerit fonu ve öbürünün de simgeler için kullanılmasını, özellikle kırmızının kullanılmamasını kararlaştırdı. Hattâ bu rengin şerit yumakları ve çerçeveleri üzerinde resim olarak dahi kullanılmamasını uygun bulmuştur.

Şeritlerin metre ile satılması halinde, simgeler bir ucuna belirli olarak konulmalıdır. Her durum için, şeritlerin dokunmuş ya da basılmış olması hallerinde, her ikisi de, yıkamaya, klorlamaya, ütülemeye ve temizlemeye dayanıklılık bakımından ipek ipliğinden ya da bu kalitede benzer bir malzemeden olmalıdır.

Şunu da belirtelim ki, simgeler dokumalarda kullanılmak, kütük rakamları ise, sipariş bordroları, teslim kâğıtları, faturalar gibi yazılı belgelere hasredilmelidir.

3 — Simgeler etiketlere ve markalara uydurulmalıdır. Uluslararası tescil maddelerine tam uyma zorunluğu dışında bu hususa özen gösterilmelidir.

Temele İlişkin Uyarılar

İşaretler, kumaşların kullanıcılar elinde bulunduğu sırada bakımı için gereken tavsiyelerle sınırlıdır. Bunların,

— Bir garanti olarak

— Bir malı oluşturan öğelerin herbirinin sağlamlığının belittisi olarak yorumlanması söz konusu değildir. Söğelişi, bir elbise 303 P kütük ve astarı da 231 F kütük işareti bir kumaştan yapılmış olsa bu ikisinin işareti hiçbir zaman 201/F olarak ve aşağıdaki gibi gösterilemez.

Burada asıl malzeme olan kumaş

ve astar da

olarak gösterilmelidir. Her kumaş için ayrı işaretler yapılmalı; bunların bir arada bulunması halinde kumaşın en çok etkilenecek durumu gösterilebilir.

Burada hemen dikkati çeken bir noktanın, ışığa dayanımı, renk solması ile ilgili hususun yer almadığı olduğunu belirtmek isteriz.

Simgelerin kullanılması ile ilgili Kurallar

Uluslararası Markalar Bürosu'na tescil olunan simgeler, Uluslararası grubun ve buna katılan ulusal komitelerin kullanma izni ile kullanılabilir. Kullanacak olanların her biri ile ayrı ayrı imzalanacak anlaşmalarla bu izni verebilir. Anlaşmada, sorumluluğun etiketi koyanlara ait olduğu özellikle belirtilmelidir.

Simgelerin Konulması

Metre ile satılan kumaşlarda, simgeler, kumaş şerit üzerine dokunmuş veya işlenmiş olarak asıl kumaşın kenarına dikilmeli ya da doğrudan doğruya kumaşın kenarına dokunmuş veya işlenmiş olmalıdır.

Hazır eşyalarda, bir şerit üzerine dokunmuş ve işlenmiş olarak eşyaya dikilmelidir.

Her iki durumda da, eşyanın işaretini ve imalatçının markasını taşıyan bir karton etiket düsmeyecek biçimde ayrıca konulmalıdır. Çıkarılabilecek nitelikte olan bu etiket, imalatın her aşamasında olduğu gibi tüketicilere satış için zorunlu olarak dikili şekilde kullanılmalıdır.

Anlaşmayı imzalayan firmaların ulusal komitelere kayıtlarını yaptıran kurdelâcılardan ihtiyaçları olan kurdelâları tedarik zorundadır. Bu liste, anlaşma imzalayanlara günlük olarak verilmelidir.

Simgeleri Koyanların Sorumluluğu

Yukarıda belirttiğimiz gibi, simgeleri ve bunların rakamlarla gösterilmesi, kumaşların kalite, ifadesi olmayıp bunları oluşturan liflerin yapısı ve bunların nasıl işlem göreceği ile ilgilidir ve başlangıçtan imalatın sonuna kadar yapılacak işlemleri gösterir.

Kullanma zımnı alanlar alıcılarına ve kendilerine karşı genel kossullardan, özel anlaşmalardan iş

HEİCO

STANDARDA UYGUNLUK GARANTİSİNİ ALAN İLK BALAS HEİCO'DUR.

HEİCO MARKASI GARANTİNİN VE TEKNİĞİN İFADESİDİR

5 WATTAN 5000 WATA KADAR
MONOFAZE **HEİCO** TRANS-
FORMATÖRLERİ AVRUPA
EMSALLERİ AYARINDA OLUP
İN İYİ VERİMLE ÇALIŞIR

DÜŞÜK GERİLİMLİ YERLERDE
CİHAZLARINIZI DAHA VERİMLİ
ÇALIŞTIRMAK İSTİYORSANIZ
HEİCO REGÜLATÖRÜ KUL-
LANINIZ

HEİCO FLUORESANT BANT
VE REFLEKTÖRLERİ ZERAFETİN
NÜMUNESİDİR

SOKAK AYDINLATMASINDA **HEİCO** ANTİGRON, ARMATÖR
VE BALASTLARINI TERCİH EDİNİZ

HAYK DEĞİRMENCİOĞLU, YANIKKAPI Sok. 38 İSTANBUL - KARAKÖY
TEL : 44 33 37

kalitesinden ve kullanıştan dolayı sorumlu olup kendisine satılan ve kendisinin de alıcılarına sattığı malzeme veya kumaşların yapısı ve bakımı yönünden bu sorumluluk oldukça geniştir.

Yukarıdaki açıklamalara göre :

— Kumaşçı, konfeksiyoncu alıcısına karşı, bu kumaşla ilgili «303 P» kütük rakamıyla ilgili simgelerin kullanılmasından sorumludur.

— Astarı satan da aynı konfeksiyoncuya karşı aynı şekilde sorumlu olacaktır.

— Konfeksiyoncu ise, kumaş ve astardan mamül elbise için alıcısına karşı «201/F» simgelerinin vurulmasından ötürü sorumlu olacaktır.

Çamaşırcı boyacı, basmacı ve aprecı gibi hizmet erbabı ile müşteriler arasındaki bağı ve bunların durumu da iyice ortaya koymak gerekir. Özellikle boyacı ve basmacıların konuya gereken önemi vermemeleri, faturalarla başka belgelere kütük rakamlarını yazmaları şarttır.

Bunun gibi imalatçılarla kumaş alıp satanlar ve konfeksiyoncuların arasında, konfeksiyoncularla toptancılar arasında, toptancılarla perakendeciler arasında, perakendecilerle tüketiciler arasında bulunan ilişkilerde de simge ve işaretleri taşıyan etiketlerin kullanılması şarttır; etiketlerin, konfeksiyon eşyasında olduğu gibi metre ile satılan kumaşlara da dikilmesi zorunludur.

Tüketicie satış aşamasında, dokuma eşyasının gerçek kalitesiyle simgelerin uygunluğunu denetlemek için metre ile satılanlardan veya hazır eşyadan numune alınması gerekir.

Denetlenen bir mamulün kalitesi ile kullanılan simge arasında aykırılık halinde, sorumluluk, bu aykırılığı yaratanlara kadar uzanır.

Kötü bir niyete dayanmayan, maddî bir hatâ varsa, bu hatâyı yapan bir uyarıda bulunulur. Aynı tipte bir, hatânın yenilenmesi halinde COFREET, ya yeni bir uyarıda bulunur ya da derhal anlaşmayı fesheder. Bunu taahhütlü bir mektupla yapar ve bundan sonra

simgelerin kullanılması ipso facto (durumun gereği) ortadan kalkmış olur.

Bu hatânın bilerek ve istenerek yapılması halinde, anlaşma aynı şekilde feshedilir, bundan doğacak zararlar da anlaşmaya aykırı hareket edenlere ait olur. Bu durumda, anlaşması feshedilenler COFREET'ye ya da başka bir yere şikâyetle bulanamazlar.

Kullanılan Simgelerin Denetimi

Anlaşmanın 8 nci maddesine göre, her izin alan firmanın COFREET ile yaptığı anlaşma üzerine deneylerle ilgili teknik yönergelerini, denetimde uygulanacak standartları, simgelerle bunların kütük rakamlarının durumunu bildirmek zorundadır. Bütün deneylerin ISO tarafından yayımlanan deneylere ve AFNOR'un deney metodlarına uygun olması şartır.

Bu yönerge, **Dokumaları, Bakımı İçin Etiketleme Ulusal Komitelerin Uluslararası Grubu** kararlarına uygundur. Bu yönergelerin, uygulaması veya kabul edilecek uluslararası standard metodlara uyması zorunlu görülmüştür.

Bakım Etiketlemesinin Fransa'daki Geleceği

Bazılarına göre, bakım etiketle-

mesi için simgeler kullanılması yeterince gelişmemiştir Fransa'da. Gerçekten, Fransa, çok çeşitli mamüllere uygulanan bakım etiketlerine sahip Hollanda, Almanya ve İsviçre ile karşılaştırılmaz. Ancak, şunu belirtelim ki, 1969 yılında Fransa'da 100 milyon etiket kullanılmıştır. COFREET ile anlaşma yapan firmaların çokluğu bu konuda iyi bir yolda ilerlediğini gösterir. Şunu hemen belirtelim ki, piyasaya sürülen dokümanların çok karmaşık olması bu konuda çabuk hareketin yararlı olacağını ortaya koyar. Ham madde imali, ipelik imali, beyazlatma, dokuma, boyama, basma, apre, konfeksiyon yapma gibi birbirini izleyen karmaşık işlemler, tüketiciye sunulan mallara etiket konulmasını teknik plânda çok güçleştirmektedir.

Çamaşır makinası, ütü imalatçıları ile yıkama ve temizleme sanayii ve deterjan imalatçıları arasındaki sıkı işbirliği etiketleme işlerinin artmasını sağlayacaktır.

Son olarak şunu belirtelim ki, bakım etiketleri tüketicilerin yararına ve onları korumaya dönüktür; bu nedenle, bunların baskısı da simgelerin kullanılmasını hızlandıracaktır.

Yazan : P. Jouas

Çeviren: Muzaffar UYGUNER

TÜRKİYE TİCARET ODALARI, SANAYİ ODALARI VE TİCARET BORSALARI BİRLİĞİ'NİN YAYIN ORGANI

T Ü R K İ Y E İKTİSAT GAZETESİ

Dünya'da ve Türkiye'de cereyan eden ekonomik olayları ve bunların neticelerini en doğru şekilde aktettiren gazetedir

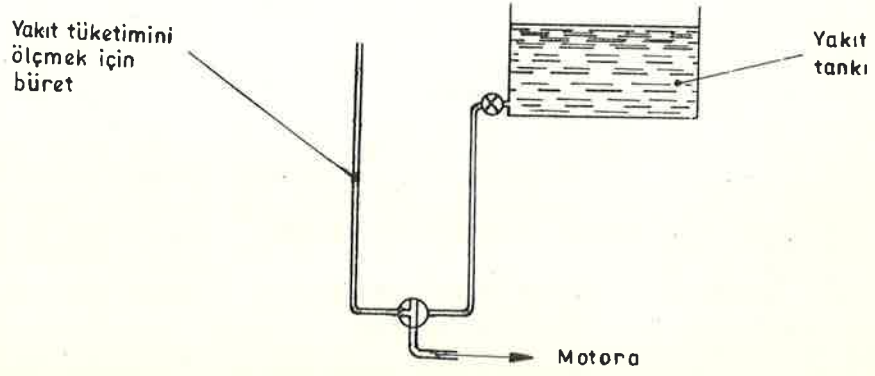
TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ'NE

ABONE OLUNUZ.

Müracaat Adresi :

Atatürk Bulvarı No. 149, Bakanlıklar - ANKARA

Standard — 9

ŞEKİL-1 Büretin yakıt tankı ve bürete takılış şekli.

YENİ Standardlar

- I -

PATLAMALI MOTORLAR İLE DIESEL MOTORLARI MUAYENE VE DENEY ESASLARI STANDARDI

Muzaffer GÜREL
Makina Yük. Müh.

Patlamalı Motorlar ile Diesel Motorları Muayene ve Deney Esasları Standardı 13 Kasım 1972 tarihinde TSE Teknik Kurulu'na kabul edilmiş bulunmaktadır. Standard bir kural standardı olduğundan mecburi yürürlüğe konması düşünülmemiştir.

Bu standardın hazırlanmasında öncelik sırasıyla Hindistan, ISO, DIN ve Japon ilgili standardlarından faydalanılmıştır.

Standard tasarısı 30'u aşkın kuruluş ve müessesenin mütalâasına sunulmuştur. Montaj firmalarına tasarısı gönderilmiş ise de bu müesseselerin hiçbirinden mütalâa alınmamıştır. Bu arada T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi ve Adana Ziraat Fakültesi Ziraat Makinaları Kürsüsünün mütalâaları tasarısı daha olgun bir hale getirmiştir. Ştandardın tarifler kısmında Patlamalı motorun, Diesel Motorunun, gaz sürtünme gücünün, fren ortalama etkili basıncının, tam gazın, boşta çalışmanın (Relanti) v.b. tarifleri yapılmıştır.

Standard, yeni imâl edilmiş veya silindir, piston, segman, piston kolu, krank mili gibi motor ana parçalarının değiştirilmesi suretiyle yapılan büyük onarım görmüş, motorların muayene ve deneylerinde uygulanacak esasları kapsamaktadır. Bir müessese tarafından piyasadan satın alınacak motorlara bir standard uygulanamaz, ancak bu standardın bazı bölümleri uygulanabilir. Standard de-

niz, uçak motorlarının ve özel motorların muayenelerini kapsamaz.

— Muayene ve deneyler bölümünün birinci kısmında, deneylerde kullanılacak cihazlardan bahsedilmektedir. İkinci kısmında muayeneye sunulan motorlardan kaç adet numune alınacağı izah edilmiştir. Üçüncü kısımda muayenele-
rin ve dördüncü kısımda deneylerin nelerden ibaret olduğu belirtilmiştir. Son kısımda ise muayene ve deney raporundan söz edilmektedir.

Motorlara uygulanan muayene ve deneyler şu şekilde tesbit edilmiştir:

1—Dönme sayısı değişken motorlar için:

- Ön çalışma deneyi,
- Karakteristiklerin tayıni deneyi,

Net güç deneyi ve döndürme momenti deneyi,
Motor dönme sayısı,
Sürtünme gücü, yakıt tüketimi ölçülmesi,

- İvme deneyi,
- Dönme sayısı sınırlayıcı deneyi,
- Boşta çalışma deneyi,
- Dayanma deneyi,
- Güç ve yakıt tüketimi kontrolü deneyi,
- Motor yağının muayenesi,
- Yakıt muayenesi,

- Son muayene deney ve muayeneleri uygulanmaktadır.

2—Dönme sayısı değişmeyen motorların

- Ön çalışma deneyi,
- Karakteristiklerin tayıni deneyi,
Anma net güç ve anma dönme sayısı deneyleri,
Aşırı yükdeneyi,
Regülâtör çalışma deneyi,
Özgül yahut tüketimi deneyi,

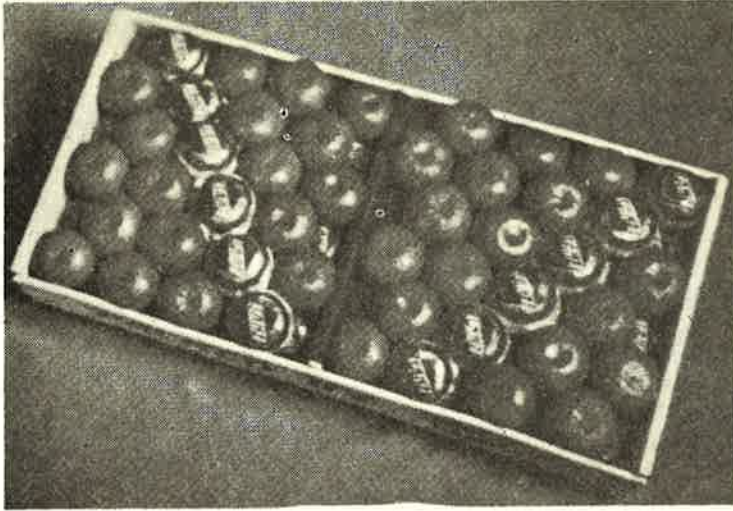
- Dayanma deneyi,
- Güç yahut tüketimin kontrolü deneyi,
- Motor yağının muayenesi,
- Yakıt muayenesi,
- Son muayene,

deney ve muayeneleri uygulanmaktadır.

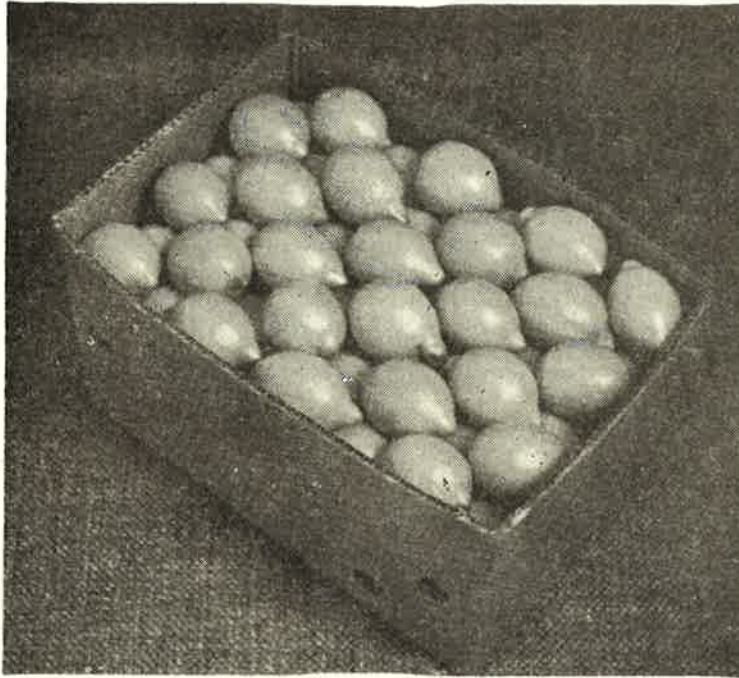
— Muayene ve deney raporunun standarddaki E-8 formuna uygun olarak doldurulması gerekmektedir.

— Standardda ayrıca güçlerin hesaplamalarında kullanılacak formüller ve bunlara ait bazı örnekler verilmiştir.

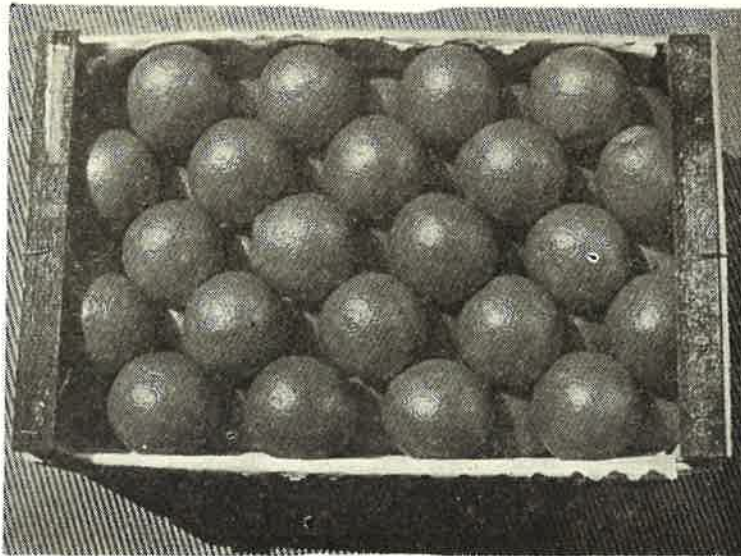
Yakın zamanda motor imalatı uygulamalarına geçilebileceği düşünülmüş, hazırlanan motor muayene ve deney standardının üreticilere ve kullanıcılara hayırlı olmasını dileriz.

Mandarinalar

Limonlar

Portakallar

TS 34 «Turunçgil Meyveleri» Standardı Revizyondan Geçirildi

Ariçtan TÖNÜK

Ziraat Yük. Müh.

TSE'nin hazırlayıp yürürlüğe koyduğu ziraat standartlarının ilki olan, TS 34 TURUNÇGİL MEYVELERİ standardı, 1971 yılı ihraç sezonunda ortaya çıkan ve dış temsilciliklerimiz ile, ilgili Bakanlıklarca Enstitümüze ulaştırılan aksaklıkları gidermek üzere, OECD ülkelerince kabul olunan son standard metni esas alınmak ve Tarım Bakanlığı Araştırma Müesseseleri ile temas edilmek suretiyle revizyona tâbi tutulmuş ve revizyon tasarı, Ziraat Hazırlık Grubumuzca incelenip kabul edildikten sonra, konu ile ilgili 48 resmî ve özel kuruluşa mütalâaya vollenmiş ve gelen mütalâalara göre olgunlaştırıldıktan sonra, Teknik Kurulun 10 Ocak 1973 günlü oturumunda görüşülerek kabul edilmiştir.

Turunçgil ziraati, dünya meyveciliğinde çok önemli bir yere sahiptir. Turunçgillerin, asıl anavatanları olan Güney ve Güneydoğu Asya'nın tropik ve subtropik bölgeleri dışında, ilk yetiştirildikleri yer, Akdeniz sahilleri olmuştur. Avrupa gibi geniş ve hayat seviyesi yüksek bir tüketim alanının, üretim merkezlerine yakın olması, turunçgil ziraatinin bu bölgede gelişmesinde çok etkili olmuştur. Dünyanın 1965 yılı Turunçgil üretimi 26.560.000 tondur.

Ülkemiz, Akdeniz sahilleri ile, dünya turunçgil kuşağı içinde büyük bir potansiyele sahiptir. 17. yüzyılda yaşamış ünlü Türk gezgini, Evliya Çelebi seyahatnamesinde Ege ve Akdeniz kıyılarımızda, özellikle Antalva'da limon ve turunç yetiştirildiğinden bahsetmektedir. Ülkemizde 1967 yılı istatistiklerine göre toplam olarak 367.150 dekarlık sahada, 540.000 ton turunçgil meyvesi istihsal edilmiştir. Turunçgillerin, ihraç ürünlerimiz içinde önemli yerleri vardır. Turunçgil ihracımız, başta AET ülkelerine olmak üzere, son yıllarda Güney komşularımız ve Arap memleketlerine de olmuştur. 1968 yılı istatistiklerine göre toplam turunçgil ihracımız

60.000 ton ve elde edilen döviz de 8.600.000 dolardır. Son yıllarda özellikle, İzmir bölgesinde satsuma mandarinini yetiştiriciliği büyük gelişmeler göstermiş ve üretilen mahsulün % 90 kadarı ihraç edilmeğe başlanmıştır.

Turunçgiller, gıda değeri yüksek, insan sağlığı yönünden faydalı ve gerekli maddeleri ihtiva etmesi, hoş lezzetli oluşu ile beslenmemizde önemli yerleri olan meyvelerendir. Araştırma sonuçlarına göre, 100 ml portakal suyunda ortalama olarak şu maddeler bulunmaktadır :

Karbonhidrat	10 g
C Vitamini	48 mg
A Vitamini	220 U.I
B ₁ Vitamini	0,08 mg
B ₂ Vitamini	0,03 mg
Niacine	0,22 mg
Demir	0,30 mg
Kalsiyum	25 mg
Sitrik Asit	0,9 g

Görüldüğü üzere, turunçgiller zengin C vitamini, geniş kalsiyum ve diğer mikro elementler, sitrik asit ve sitrat ihtiva etmesi ile vücut için hayatî öneme haizdir. Birçok hastalıklarda, vücudun vitaminlere ve mineral maddelere olan ihtiyacı artmaktadır; turunçgil meyveleri, bu ihtiyacı kolaylıkla karşılayan, içindeki bol C vitamini ile vücudun direncini arttıran tesire sahiptirler.

Turunçgiller, ihracı yapılan diğer tarım ürünleri arasında ayrı bir özelliğe sahiptir. Turunçgil meyvelerinin, pazara sağlam olarak arzı için, toplanmalarından pazara girinceye kadar gerekli bütün teknik işlemlerin tam olarak yapılması icap eder. Bunu düşünen TSE, ilk tarım standardı olarak Turunçgilleri hazırlayarak yürürlüğe koymuştur. İlk kez Ekim 1961 de yayımlanan TS 34 TURUNÇGİL MEYVELERİ (Citrus Fruit) standardı, günümüz şartlarına göre revize edilerek ilgililerin istifadesine sunulmuştur.

Standard altı esas bölümden meydana gelmektedir.

— Standardın başında; bu standardın turunçgil meyvelerinin tarifi, sınıflandırma ve özelliklerine, numune alma ve muayenelerine, piyasaya arz şekli ile denetleme esaslarına dair olduğu belirtilmekte ve turunçgil meyvelerinin botanik sınıflamadaki yerleri verilerek, standardın kapsamı çizilmektedir.

— İkinci bölümde, önce turunçgil meyveleri botanik ve morfolojik yapılarına göre türlere ve çeşitlere, çaplarına göre boylara, özelliklerine göre de sınıflara ayrılmakta ve daha sonra genel özellikler ile sınıflara ait özellikler izah edilmektedir. Özellikler arasında, olgunluk, usare miktarı ve renk durumu da standardda yer almaktadır. Bu bölüm içinde ayrıca; boy ve sınıf toleransları da anlatılmaktadır. Standardda en küçük boylar şu şekilde verilmiştir; Limon 43 mm, Portakal 50 mm, Altıntop 67 mm, Klemantin 34 mm, Yerli-Satsuma-Wilking ve diğer çeşitler 43 mm.

— Standardın üçüncü bölümü piyasaya arz ile ilgili hükümlere ayrılmıştır. Turunçgil meyveleri piyasaya ya dökme olarak (II. sınıf için) ya da ambalajlı olarak arz edilebilir. Ambalajlı arzedilenlerde ya katlar halinde dizilmiş olarak (Ekstra sınıf için zorunlu) ya da katlar halinde dizilmemiş olarak (I. ve II. sınıf için) piyasaya arz edilebilir. Bu bölümün bir örneklik ile ilgili maddesinde, turunçgil meyvelerinin çeşit, sınıf ve boy bakımından ayrıca ekstra sınıf için renk bakımından da bir örnek olmaları gerektiği kaydı ile aynı ambalajdaki en küçük ve en büyük meyveler arasında Altıntoplarda 10 mm, diğer türlerde 7 mm'den çok fark olamayacağı hükmünde yer almaktadır. Daha sonra ambalaj boyutları ve nitelikleri ile ambalajların üzerinde bulunması gereken işaretler anlatılmaktadır.

— Numune Alma ve Muayenelerle ilgili bölüm parti tarifi ile (Devamı: 27. Sayfada)

KILIÇOĞLU

Toprak Sanayii ve Ticareti Anonim Şirketi
ESKİŞEHİR

Kiremit, Tuğla ve Ateş Tuğlası Fabrikaları
HER NEVİ KİREMİT, TUĞLA
VE ATEŞ TUĞLALARI

EN İYİ KALİTELİ MALLARI İLE DAİMA

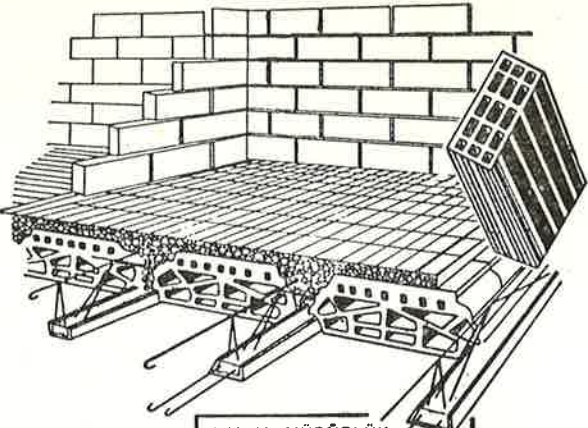
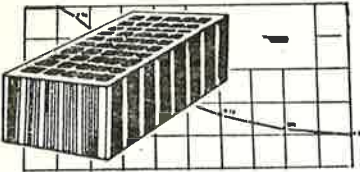
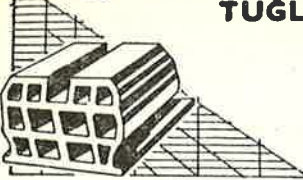
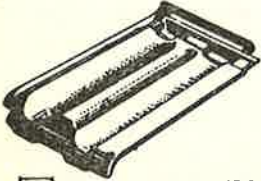
MÜŞTERİLERİNİN EMRİNDEDİR

Adres : Posta Kutusu 7
Bursa Caddesi No : 21
Eskişehir

Telgraf adresi : KİREMİT
Telefon No. : 13 64 — 21 05 — 41 99

Not : Yapı Endüstri Merkezi'nin İstanbul ve İzmir Sergilerindeki Standlarımız ve OR-AN Yapı Endüstri Merkezi'nin Ankara Sergisindeki Standımızı görünüz.

Standard — 10

EKMEKÇİOĞLU

TUĞLA KİREMİT VE ASMOLEN FABRİKALARI

SATIŞ ŞUBELERİ:

İSTANBUL Meclisi Mebusan Cad. Arhan Salıpazarı - İstanbul
☎ : 49 58 02 - 44 81 29

KADIKÖY Mühürdar Fuat Bey Sokak Talas İş Hanı kat 1
Kadıköy - İstanbul ☎ : 36 13 42 - 36 48 98

UMUM MÜDÜRLÜK
Meclisi Mebusan Cad. Arhan
Salıpazarı - İstanbul
☎ : 49 50 00

Standard — 11

YALITMA SİSTEMLERİ (*)

Yalıtma sistemleri kavramı teçhizat dizaynında daha geniş esneklik sağlamakla beraber, bu sistemlerin verimli bir şekilde kullanılabilmesi için, izolasyon malzemesi ile ilgili mevcut bütün uluslararası sınıflandırma sistemleri ve deney yöntemlerinin yeniden gözden geçirilmesi gereklidir.

Yalıtma sistemleri ile ilgili 63 No.lu IEC Teknik Komitesi Sekreteri Sayın A. V. Khvalkovsky, bu makalesinde, bu önemli projenin yürütülmesi için öne sürülecek olan yaklaşımı açıklamaktadır.

Yalıtma malzemelerinin bozulup işe yaramaz hale gelmelerinin eskiden beri yalnızca belirli bir ısı seviyesi aşıldığı zaman başladığı düşünülmüş ve çeşitli ısılardaki performansı saptama deneyleri sadece bu malzemeler tek tek ele alınarak yapılmıştı. Fakat, izolasyon malzemeleri de dahil olmak üzere, bütünün teşkil eden parçalarının daha da yüksek seviyede güvenilirlik derecesine sahip olmalarına ihtiyaç gösteren, elektrik ve elektronik teçhizatın gittikçe daha karmaşık bir hale gelmiş bulunması, izolasyon malzemelerinin güvenilirlik derecesini etkileyen unsurların saptanabilmesi için son yıllarda hatırı sayılır bir araştırma faaliyetinin yürütülmesine yol açmıştır.

Bu araştırmalar, ısı derecesi yanında, nemlilik ve basınç, ve hatta voltaj ve mekanik gerilme (stress) gibi şartların da izolasyon bozulmasını (deterioration) etkileyen unsur veya unsur bileşimleri olduğunu ortaya koymuştur.

Daha sonraları da, mamül veya yarı mamül yalıtma malzemelerinin biraraya getirilmesi, ya da elektrikli teçhizatın belli bir türüne, büyüklüğüne veya parçasına tatbik edilen, aynı zamanda da birleştirilmiş kumanda parçaları ile ilgili olarak düşünülmesi gereken, bir madde olan yalıtma sistemleri uygulama alanına konmuştur. İzolasyon sistemi kavramı, elektrikli ve elektronik teçhizatın izolasyonunun mühendislik dizaynında daha geniş serbestiyet sağlaması bakımından, izolasyon mühendislerine yeni imkânlar getirmiştir. Artık, belirli görevler yerine getirdikleri teçhizatın iyileştirilmesi yolunda, malzemelerin tek tek özellikleri üzerinde durularak onları yalıtma sistemlerinde kullanmayı mümkün hale getirmiştir. Buna rağmen, imalat

esnasında kimyasal reaksiyona giren malzemeler başta olmak üzere, tek tek malzemeler üzerinde deneyler yapma imkânı artık kalmadığından, izolasyonun kontrol edilmesi meselesi daha da karmaşık bir hale gelmişti.

Bu yüzden de yalıtma sistemlerinin, basit izolasyon malzemelerinde olduğu gibi çok genel tanımlamalar ve deney usullerinden çok, belirli bir teçhizatın ihtiyaçları ile ilgili görevsel esaslara dayanarak değerlendirilmesi zorunlu bulunmuştur.

Yalıtma Malzemeleri ile ilgili 15 No.lu IEC Teknik Komitesi izolasyon malzemelerine ait tavsiyeleri hazırlamaktan sorumlu olmasına rağmen, yalıtma sistemlerinin sınıflandırılması ve deney yöntemlerine özel bir dikkat gösterecek olan yeni bir Teknik Komiteye ihtiyaç olduğu gözönüne alınmıştır. Böylece, 1966'da Telaviv'deki İcra Komitesi tarafından, teçhizatla ilgili Teknik Komitelerle beraberce gereken deney usullerini geliştirmek ve izolasyon sistemlerinin sınıflandırma ve isimlendirmesini gerçekleştirmek üzere, İzolasyon Sistemleri ile ilgili 63 No.lu Teknik Komitenin kurulması görüş birliğine varılmıştı. Bu faaliyet, tek tek izolasyon malzemelerinin sınıflandırma sistemlerini ve deney yöntemlerini günü gününe takip etmekten sorumlu olan TC 15'inkiyle yakından koordine edilecekti.

TC 63'ün faaliyet sahası şu şekilde tanımlanmıştı :

«— Genel olarak izolasyon sistemlerini yöneten prensipler ve bunların değerlendirilme felsefesi ile ilgili raporlar hazırlamak.

— Mümkün olan izolasyon sistemlerinin değerlendirilmesi ve elektrikli teçhizatla kullanılmayı uygunluğu konusunda düşünülme- te olan görevsel deney programları ve yöntemleri ile ilgili genel tavsiyeleri hazırlamak.

— Teçhizatla ilgili diğer Teknik Komiteler tarafından, başka türde elektrikli teçhizatla kullanılması düşünülen, izolasyon sistemlerinin işletme deney program ve yöntemlerini hazırlamak.

— Teçhizatla izolasyon kullanılması şartlarından doğan, izolasyon sistemlerinin en önemli hizmet baskıları (stresses) karmaşığınadayanırlılık açısından sınıflandırılmasını önermek.»

Elektrikli teçhizatla uğraşan bütün IEC Teknik Komiteleri ile yakın işbirliği ile çalışan TC 63, bu Teknik Komitelere izolasyon ihtiyaçlarını belirtecek olan faydalı ve genel temel prensipleri ve performans değerlendirmesini ortaya çıkaran, genel yalıtma problemlerinin etraflı bir incelemesine dayanan, yol gösterme ve koordinasyondan sorumludur. Tavsiyeler şeklinde yayınlanacak olan bu genel prensiplerin, belirli elektrikli teçhizat türleri hakkında uluslararası standartlar hazırlamada bu Teknik Komiteler tarafından kullanılması düşünülmüştür. TC 63, teçhizatla ilgili Teknik Komitelerin talebi üzerine, belirli yalıtma sistemleri ve özel deney yöntemlerinin sınıflandırılması için teklifler hazırlamakla sorumlu tutulmuştur.

IEC Yayın 85'in Yalıtma Sistemlerini İlgilendirdiği Kadarıyla Yeniden Gözden Geçirilmesi Teklifi

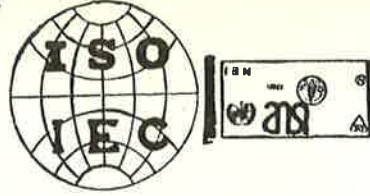
TC 63'ün ilk işi, Döner Makinalarla ilgili TC 2'nin özel isteğine dayanarak, IEC Yayın 85(1957) : Elektrikli Makina ve Cihazların İzolasyonu için Malzemelerin Sınıflandırılmasının, yalıtma sistemlerini ilgilendirdiği kadarıyla, yeniden gözden geçirilmesi hazırlığına girişmek olmuştur. Bu tavsiye, izolasyon sistemleri ile bu sistemleri meydana getiren tek tek malzemeler arasında bir ayırım yapmadığı için artık yeterli sayılmamaktadır. Yayın 85'te izolasyon tek bir değişken unsura, yani ısıya, dayanarak sınıflandırılmış olup, kullanılan malzemenin cinsine göre hatırı sayılır ölçüde değişebilen faydalı ömrünün süresinin belirtilmesine ve deney araçlarına da yer verilmemiştir. Performanstaki bu gibi farkların hem izolasyon malzemelerinin iktisadî seçimi, hem de yalıtma sistemlerinin ve bu sistemlerin içinde kullanıldığı teçhizatın dizaynı üzerinde büyük etkisi vardır. TC 63 Yayın 85'in değiştirilmesine katkıda bulunmak üzere üç bölümlük bir plân taslağının hazırlığını tamamlamış bulunmaktadır.

— 1. Bölüm : Hizmet esnasında karşılaşılabilecek önemli gerilmelere (stresses) maruz kaldığı zaman, izolasyon sistemlerinin performansının değerlendirilmesi için gerekli

(Devamı: 27. Sayfada)

(*) Bu yazı, IEC Bülteni'nin Ekim 1972 tarihli sayısından aynen alınmıştır.

Standard Dünyasından Haberler

Karayolu Emniyetini Artırmak Amacile

Emniyet Kemerleri Standardının İslahına Çalışılıyor

Avustralya'da Emniyet Kemerlerinin kullanılması mecburî olduktan sonra kara yolu taşıtlarında can kaybının önemli ölçüde azaldığı tesbit edilmiştir.

Son yapılan bir ankete göre mecburiyet hükmünün yürürlüğe girdiği 1972 yılının ilk 9 ayındaki can kaybı, bir evvelki yılın aynı dönemine kıyasla % 17 daha az olmuştur. Bunun yanı sıra ağır yaralanma vakalarında da düşüş vardır.

Bu konuyla ilgili bir gözlemci «kafa çarpmaları, bel kemiği sakatlanmaları, göğüs kemiği kırılmalarında rastlanılan azalmaları, taşıt araçlarında emniyet kemeri kullanma mecburiyeti kararının olumlu sonuçlarıdır» demiştir.

Emniyet kemerlerinin sadece uzun yollarda ve fazla süratli yolculuklarda kullanma alışkanlığı yanlış bir inanıştır. Aşırı sürat nedeniyle husule gelen çarpmalarda emniyet kemerlerinin yararı pek de fazla değildir. Aksine şehir içi trafiğinde, ki kaza oranı diğerine kıyasla çok daha fazladır, emniyet kemerlerinin koruma oranı % 100'e yaklaşıyor.

İsveç'te yapılan istatistiklere göre taşıt kazalarının % 68'i şehir içi yollarında olmaktadır. Ciddi yaralanmaların % 71'inin 50 Km.'den daha az bir süratte seyreden araçlarda olduğu tesbit edilmiş bulunmaktadır.

Emniyet kemerleri yaralanmaları büsbütün ortadan kaldırmamakta fakat ağır vakaların husulüne mani olmaktadır. B. Almanya'da yapılan istatistiklerde kemer kullananlarda rastlanılan ağır yaralanmalar oranı % 1 iken, kullanma-

yanlarda % 30 olduğu görülmektedir.

Bu sistemden daha kesin yararlanmak için emniyet kemeri ve çocuk muhafazalarının daha ciddi deneylerden geçerek sağlam ve müşterek esaslara bağlanması gerekmektedir.

Bu konuda çeşitli memleketlerin ayrıntılı standard ölçüleri, milletlerarası ticaret için de bir engel teşkil etmekte, ayrıca memleketler arası yolculuklarda sürücüler emniyet yönünden zorluklarla karşılaşmaktadırlar.

Milletlerarası standardın ıslahı ile «ISO» deney usulünde bir birliği temin çalışmalarına başlamıştır. Alınacak olumlu sonuç memleketlerarası gidiş-gelişte büyük yararlar sağlayacaktır.

Teknik seviyede, bugüne kadar ISO'nun milletlerarası Ekspertler komitelerinde ele alınarak ıslah edilen standartlar şunlardır :

— Otomobil sürücülerini için Emniyet Kemerleri (ISO/R 1231)

— Otomobil sürücülerini için çekme kemerleri (ISO/R 1534)

— Otomobil içindeki çocuk emniyeti avandamlıkları (ISO/R 1713)

— Yolda çalışanlar için emniyet miğferleri (ISO/R 1511)

Aynı konuyla ilgili olarak, Emniyet Kemerlerinin madeni bağlanmaları, otomatik şişen çantalar vs. gibi konularda da ciddi etüdler yapılmaktadır.

Dikiş Makinalarının Uluslararası Standardı Yapılıyor

ISO'nun yeni bir Teknik Komitesi, evlerdeki dikiş makinalarının uluslararası standardını hazırlamakla görevlendirilmiştir.

Frankfurt'ta toplanan 9 memleket temsilcileri (Güney Afrika, Almanya, İspanya, Fransa, İtalya, İngiltere, İsveç, İsviçre ve B. Amerika) ISO/TC 148'in çalışmalarını yapmışlardır.

Bu çalışmalar sonunda varılan anlaşmaya göre çeşitli deney metodları ile işin muhtelif safhalarındaki meselelerin çözülmesi kararlaştırılmıştır.

Yapılacak deneyler de özcümle:

- Dikiş iğnesinin dayanıklılığı,
- İğne uzunlukları arasında belirli ve muntazam farklılık,
- Dikiş kapasitesi,
- Çalışma sathının aydınlatılması,
- Makinanın dayanıklılığı,
- Dikiş sürati,
- İşe başlama hazırlığında kolaylıklar,
- Alanlarında olacaktır.

Diğer taraftan komite, gerek çalışma gerek biçim olarak uluslararası bir tip üzerinde de incelemeler yapmaktadır.

Ayrıca makina parçalarının terminolojisinin de uluslararası bir sisteme bağlanması, komitenin çalışmaları arasında yer almaktadır.

Emniyet meseleleri ise Uluslararası Elektroteknik Komisyonu (IEC) ile sıkı bir işbirliği suretiyle tesbit edilecektir.

Komite, Uluslararası Tüketiciler Birliği (ICOU) nin talebi sonucu kurulmuş bulunmaktadır. ISO daha önce de aynı teşkilâtın talebi ile çeşitli deneme metodları yayınlamıştır. Bunlar arasında mobilya, boyalar ve vernikler, bahçecilik, buzdolapları ve ısıtma araçlarını zikredebiliriz.

Ev Elektroteknik Teçhizatının Ana Kumanda Sistemleri İçin Emniyet Tedbirleri Alınıyor

IEC'nin Ekim 1972 tarihli bülteninde elektrikte emniyet konusunda önemli bir haber yayınlamıştır. Emniyet ile ilgili bulunan bu haberin, bizi olduğu kadar okuyucularımızı da ilgilendireceğine inandığımızdan aşağıda bu haberi özet olarak veriyoruz.

Bu önemli haber «BÜRO MAKİNELERİNİN ELEKTRİK EMNİYETİ» başlığını taşımakta olup, Publication 380 olarak yayınlanan bu IEC ilk tavsiyesi olarak büro, dükkân ve buna benzer yerlerde ve herhangi bir kimse tarafından kullanılacak elektrikle çalışan büro makinelerinin elektrikselsel emniyeti için gerekli tedbirleri anlatmaktadır.

Yeni yayındaki tavsiyeler, elektrikle çalışan daktilo, toplama, hesap makineleri ile muhasebenin muhtelif işlerinde kullanılan makineler ve elektrikselsel emniyeti bulunan kasalar için uygulanabilen emniyet tedbirleri olup bilgi işlemi (data processing) makinelerini kapsamamaktadır.

Bu 380 No.lu IEC Publication 335-1 ile birlikte ve ev ve benzeri yerlerde çalıştırılan elektrikle işleyen alet ve cihazların emniyet esasları olarak kullanılması ve 1. Bölümünün hem ev hem de büro cihazlarının ortak emniyet tedbirlerini içine alan Genel Tedbirler olarak düzenlenmesi, üzerinde durulmaktadır.

ISO Genel Sekreteri O. Sturen Mükâfat Aldı

Uluslararası Standardizasyon Teşkilâtı (ISO)'nın İsveçli Genel Sekreteri Olle Sturen, Standardizasyon alanında yaptığı üstün hizmetlerden dolayı, İsveç Standardlar Enstitüsünün KRALLIK MADALYASI ile mükâfatlandırılmıştır.

Hatırlanacağı gibi M. Sturen, ISO Genel Sekreterliğinden önce 12 yıl İsveç Standardlar Enstitüsü (SIS)'nin Direktörlüğünü yapmıştı.

Konuya bir başka açıdan baktığımızda, ev ve benzeri yerlerde kullanılan elektronik cihazlarının ana kumanda sistemleri için emniyet tedbirlerine dair ilk yayın olarak yayınlanan IEC Publication 65'in yayınlanma tarihi olan 1952 yılından hemen sonra bu yayının birçok ülkelerin milli emniyet standartlarını etkilediği veya bu yayını kendi dillerine çevirerek aynen kullanmak veya onu esas alarak standartlarını düzenlemek yoluna gittiklerini ifade etmek, emniyet kurallarının bütün uluslarca kolaylıkla benimsendiğini açıklamak, bu emniyet standardının da önemini belirtmeğe yeterlidir.

Bunun önemi, IEC Publication 65'den daha önce çıkmış milli standartların birbirivle ahenkli duruma getirilmesinde oynadığı rolün düşünülmesi ve elektrik teçhizatının kabulünde uygulanacak esasları tesbit ile uğraşan CEE'nin de ayrı bir standard hazırlamayıp IEC Publication 65'i aynen kabul etmesi ile çok iyi anlaşılmaktadır.

IEC Publication 65, bu alandaki çeşitli değişiklikleri gözönüne almak ve konunun reorganizasyonunu sağlamak üzere, 1965 yılında ikinci kez yayınlanırken aradan geçen sürede, gerek IEC'ye dahil ve gerekse IEC dışındaki Uluslarda yayının, hatırı sayılır kısımlarının uygulama alanına konulduğu, örneğin CENELCOM Laser cihazları ve tesislerindeki elektrik emniyetinin de bu yayına dayandırıldığı, gözönünde bulundurulmuştur.

IEC Publication 65 üçüncü kez basılmakta olduğu ve bu baskısının da 1972 sonuna kadar bitirileceği anlaşılmakta ve yeni baskısında metnin devamlı gözden geçirilmesi yanında bunu kullananlar tarafından yapılan önemli uyarmalar ile Haziran 1972 de onaylanıp 6 ay süreli sirkülerle tesbitine çalışılan hususlara da yeni metinde yer verileceği belirtilmektedir.

SC 12 B, bu konuda yayınlanacak yeni bilgiler üzerine daha şimdiden eğilmeğe başladığı, teçhizat kategorileri ile ilgili tanımlamalara zamanla intibakı sağlamak ve IEC Publication 65'in kısıtlamala-

rını azaltmak üzere çalışmalara başladığı da bültende verilen bilgilerden öğrenilmektedir.

Böylece herkesin ev, yazıhane ve çeşitli iş yerlerinde en büyük yardımcısı olan elektrikle çalışan cihazların, insan hayatı için de birinci derecede önem taşıyan elektrikselsel emniyeti esaslarının milletlerarası kurallarını öğrenmek ve ona göre gereken tedbirleri almak mümkün olduğundan IEC Publication 65 ve onun tamamlayıcılarını yakından izlemek hem imalatçı, hem de kullanıcılarımızın menfaatına bulunduğundan şüphe edilmemelidir.

İngiltere'de Standarda Uygunluk Markasını Halkın Yarıısı Tanıyor

İngiliz Standardlar Enstitüsü (BSI) tarafından yapılan bir araştırma İngiliz Standardlarına uygunluğu belirten «Tite Mark»'ı, İngiliz halkının yaklaşık olarak yüzde 50 sinin tanımakta olduğunu ortaya koymuştur.

Bu araştırmanın meydana çıkardığı diğer bir ilginç sonuç ta, markayı tanıyanların 3/4 ünün, markanın «İngiliz Standardına Uygun» anlamını ifade ettiğini bilmesidir.

Araştırmada ayrıca, erkeklerin kadınlara; gençlerin yaşlılara ve yüksek kazançlıların da dar gelirliyle oranla markadan daha fazla haberdar oldukları anlaşılmıştır.

BSI, bu araştırma sonuçlarının imalatçıları marka kullanma yönünde teşvik edeceğini ve bu konudaki müracaatları çoğaltacağını ummaktadır.

SANAYİDE KALEPORSELEN EMNİYETİ

00-0-1-2 ve 3 boylarda, 6 amperden 630 ampere kadar
NH bıçaklı, sigorta buşon ve altlıklarının porselen ve metal
kısımlarının aynı fabrikada imal ve montajı;
Türk ve dünya standartlarına uygun imalat ve bunun sonucu
olan kullanım güvenliği

TÜRKİYE'DE İLK DEFA KALEPORSELEN'DE

TS 50 kapsamına giren malzemelerde kalite-garanti belgesi;
Batı Alman LINDNER GmbH firmasının lisansı;
% 100 Türk sermaye ve emeği
TÜRKİYE'DE YALNIZ KALEPORSELEN'DE

KALEPORSELEN İMALAT PROGRAMI

- 2-100 amper arasında D tipi normal ve gecikmeli sigorta buşonları
- Kofre, duvar, mermer tablo ve hava hattı şapkalı sigortalarıyla kapakları
- Her çeşit duy ve globlar
- 6-630 amper arasında, 4 ayrı boyda NH bıçaklı takat sigortaları ve altlıkları
- Elektronik merdiven otomatlığı
- Çeşitli bağlantı elemanları
- Sıva üstü ve sıva altı porselen izolasyonlu anahtar-priz serisi
- Özel siparişlere göre porselen, steatit ve kullanış yerine göre çeşitli hamurlarla her türlü izolasyon malzemesi

KALEPORSELEN
elektroteknik sanayi a.ş.

MERKEZ: Karaköy Tersane Caddesi 240/6 Telefon: 49 62 50 - 49 19 90

FABRİKA: Sefraköy, Halkalı Caddesi 170 Telefon: 73 76 72 - 73 73 79

ANKARA (İrtibat bürosu): Ambarlar Caddesi Beyaz Saray Ap. Kat. I Sıhhiye-Ankara Telefon: 18 93 48

Titreşimlerden Doğan Tehlikelere Karşı Yeni ISO Kılavuzu

Titreşimlerin insan sağlığına zarar veren bir faktör olabileceği ilk anda pek akla gelmez ama, biraz etraflı düşünüldüğünde, pek çok insanın günlük hayatında olsun, işinde olsun bu sorunla devamlı olarak karşı karşıya bulunduğu kolaylıkla tesbit edilebilir. Örneğin, kötü hava şartları içinde uçan bir pilotun uçağını sıkıntısız bir şekilde kontrol edebilmesi ve önündeki göstergeleri rahatlıkla okuyabilmesi; hemen hemen bütün gün traktör üzerinde, oldukça engembeli bir tarlada çalışan çiftçinin sürekli sarsıntı ve titreşime maruz kalması, asansörlerin, air-condition cihazlarının devamlı titreşimlerinin insan üzerindeki olumsuz etkileri ve bunlara benzer sayısız nedenler, gerçekten sarsıntı ve titreşimleri bir sorun olarak karşımıza çıkarmaktadır.

Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı (ISO), hazırlamış bulunduğu standard tasarısı ile, bu sarsıntı ve titreşimlerin insan vücuduna olan zararlı etkilerini azaltmayı amaçlamaktadır. DIS 2361 numarayı taşıyan bu tasarı (İnsanların Maruz Kaldıkları Tüm-Vücut Titreşimlerini Değerlendirme Kılavuzu), on yıllık yoğun ve dikkatli bir araştırmanın sonucunda elde edilen bilgilerin değerlendirilmesi ile ortaya çıkmıştır. Bu değerlendirmeler, artık uygulamaya sunulma durumundadır.

Tüm - Vücut Titreşimi

Bu konuda hazırlanan ilk kılavuz, tüm vücudun maruz kaldığı titreşimleri ele almaktadır. Uçak, demiryolu trenleri, otomobiller, yer altı trenleri v.b. ulaştırma endüstrisi ile ağır makinelerin çalışmasından meydana gelen zemin titreşimlerinin sözkonusu olduğu imalat endüstrisinde; tarım ve yapı endüstrisinde (traktörler, buldozerler, toprak makineleri); hatâ evlerde ve bina içlerinde (air-condition cihazlarının ve sokak trafiğinin meydana getirdiği titreşim) hep tüm - vücuda etki yapan sarsıntı ve titreşimlerle karşı karşıya bulunmaktadır.

Sözkonusu ISO kılavuzunun, böyle geniş ve çeşitlilik arzeden bir alanda uygulanması ve bütün farklı ihtiyaçları karşılayabilmesi oldukça zordur. Diğer taraftan, insanların konfor anlayışı da değişik olmaktadır. Bu, bir anlayış sorunu olduğu kadar, farklı durumlarda bulunmanın da bir sonucudur. Örneğin, vapurla seyahat eden bir kimse ile traktör üzerinde çalışan ya da evinde istirahat etmekte olan bir kimse arasında, içinde bulunulan şartlar bakımından büyük farklar vardır. Bu nedenle, bir duruma uygulanabilen çözüm şekli, diğerinden aynı olumlu sonucu vermemektedir. Sağlıklı bir insanı sadece rahatsız edebilecek, ya da sinirlenmesine sebep olacak şiddette bir sarsıntı, cankurtaran otosu ile hastaneye sevk edilen bir yaralı için son derece tehlikeli olabilir.

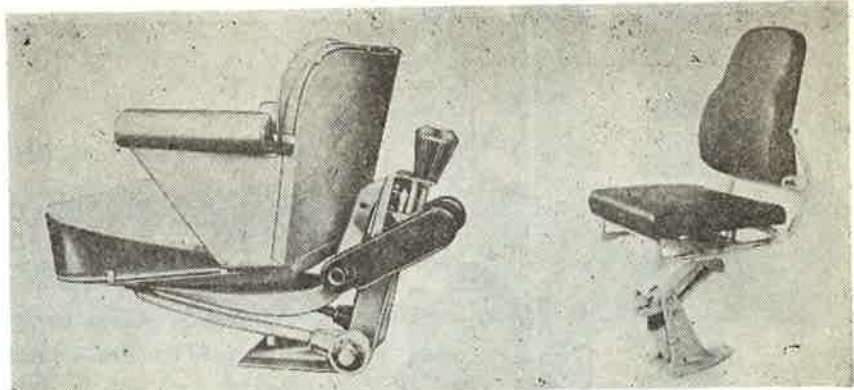
Yeni ISO kılavuzunun, ileride daha da ayrıntılı ve özel sorunlara çözüm getirebilecek şekilde geliştirilmesi umulmaktadır. Fakat şimdilik önemli olan bu konuya ilk defa el atılmış olması ve çok titiz bir araştırma çalışması sonucu bir kılavuzun hazırlanabilmiş bulunmasıdır. Titreşimlere maruz bulunanlarda ortaya çıkan çeşitli rahatsızlıklar, uluslararası bir anlayışla önleme çâreleri üzerinde çalışılması ise, konunun bir başka önemli yanını teşkil etmektedir.

Kılavuzun, astronomlarda, gemi adamlarında, madencilerde, ağaç kesme işlerinde ve diğer benzeri işlerde çalışanlarda titreşimler yüzünden görülen sinirsel ve fişiksel arızaları önleme yönünden, tıp alanında yardımcı olacağı umulmaktadır. Makina ve teçhizat spesifikasyonları hazırlayan münendislerin ve yeni fabrikaların projelerini yapan mimarların da kılavuzdan yararlanacakları muhakkaktır.

Bu dokümanın hazırlanmasında, başta fizikçiler, fizyoloğlar, psikoloğlar, mühendis ve mimarlar olmak üzere, hemen bütün ilgili uzmanlar, yoğun bir çaba harcamışlar ve böylelikle, oldukça karmaşık bir konuda teknik yönden en mükemmel bir doküman elde edilmesine çalışılmıştır.

DIS 2631, ilgili teknik komitenin ve ISO üyelerinin çoğunluğunda kabul edilmiş olmakla beraber son olarak ISO Konseyi'nin kabülüne sunulacak ve bu yılın sonlarına doğru ISO standardı olarak yayımlanabilecektir.

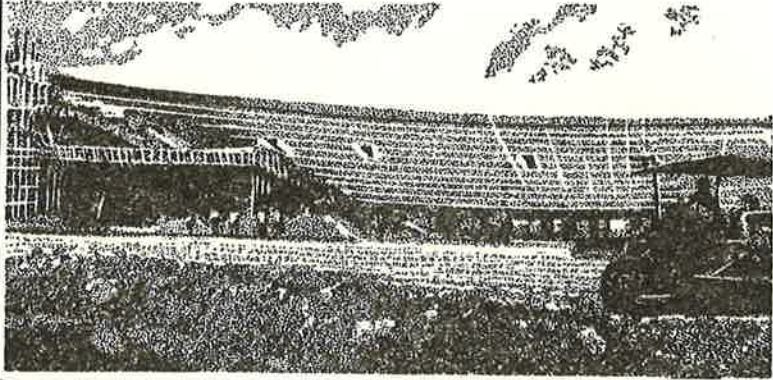
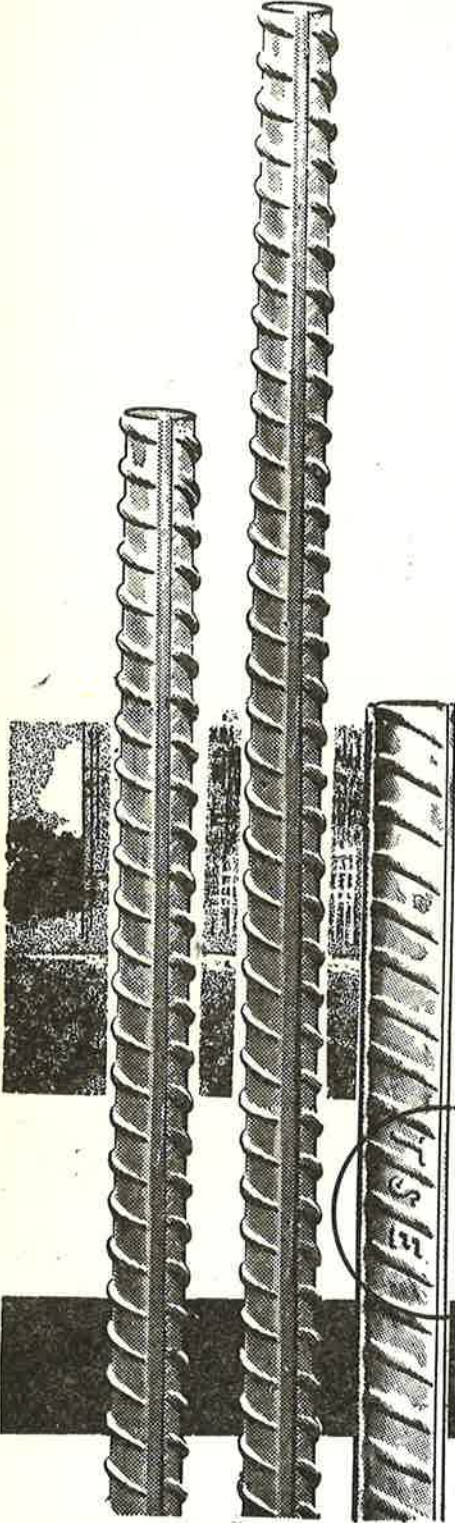
Uzmanlar, konunun çeşitli yönleri ile ilgili, uluslararası genişlikteki yoğun çalışmalarını sürdürmekte ve ileride hazırlanacak aynı konudaki ISO standartlarına esas olabilecek araştırma çalışmalarını ve test sonuçlarını ilgili ISO Teknik Komitesine iletmektedirler.

Motorlu taşıt sürücülerini için özel surette imâl edilen koltuklar, titreşimlerin sakıncalarını büyük ölçüde azaltmaktadır. Resimde solda ağır traktör sürücülerini sağda otobüs sürücülerini için özel koltuklar görülmüyor

METAŞ
Nervürlü
III a Çeliği
Betonarme İnşaatta
%40 TASARRUF
Sağlıyor *

Balkanların en büyük ve modern stadyumu olarak inşa edilmekte olan İzmir Olimpiyat Stadyumunda, tamamen Metaş Nervürlü III a çelikleri kullanılmaktadır.

TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ'nün garantisine sahiptir

METAŞ İZMİR METALURJİ FABRİKASI T.A.Ş.
Kemalpaşa şosesi Işıklar Köyü girişi - İZMİR

P. K. 458 - İZMİR • Telgraf: METAŞ - İZMİR
Telefon: 39740

Sanayi - Standardizasyon İlişkileri

İ. Taner BERKÜN

Geçen yılın son günlerinde, Ankara Sanayi Odası Sayın Yöneticilerinin (1) Türk Standardları Enstitüsü'ne yapmış oldukları ziyaret ve bu vesile ile her iki kuruluş yetkililerinin, bir sohbet havası içinde yaptıkları görüşmeler, sanayi - standardizasyon ilişkileri açısından ilginç bazı sonuçların ortaya çıkmasına yol açtı. Bu yazıda, konunun bizce önemli olan bir yönünü incelemeye çalışacağız.

Her şeyden önce, standardizasyonun bir disiplin olarak çeşitli düzeylerdeki uygulamasına özetle göz atmak gerekecektir.

Kişisel standartları bir yana bırakarak, tüm ekonomi içinde (hattâ dünya ölçüsünde) standardizasyon, 4 düzeyde uygulanmaktadır:

- 1 — İşletme - içi standardizasyon (şirket standardizasyonu),
- 2 — Endüstri - içi standardizasyon (meslek, ya da sektör standardizasyonu),
- 3 — Millî standardizasyon,
- 4 — Uluslararası standardizasyon (bölgesel standardizasyon dahil).

Modern anlamdaki standardizasyonun geçmişi incelendiğinde görülmektedir ki, bugünkü gelişimin hareket noktasını işletme - içi standardizasyon çalışmaları teşkil etmiştir. Batıdaki endüstri devrimi ve bunun sonucu olarak ortaya çıkan seri imalat yöntemi ile birlikte, işletmelerin bir takım standartlar tesbit etmeleri ve bunları uygulamaları bir zorunluluk olmuştur. Zamanla işletmeler, teknolojik yeniliklerin gerektirdiği yeni standartları hazırlayıp uygulayarak, hem üretimde verimi büyük ölçüde artırmışlar, hem de kaliteyi geliştirirken maliyetleri düşürebilme olanaklarını bulmuşlardır.

Standardizasyonun bir üst düzeydeki uygulaması, endüstri standartları olarak ortaya çıkmaktadır. Bir endüstri kolunun (ya da sektörün) içinde yer alan çeşitli işletmelerden her birinin farklı standartlara sahip olması yüzünden büyük ekonomik kayıpların doğduğu görülmüş ve o endüstri kolunun ortak standartlarını hazırlama ve uygulama yoluna gidilmiştir.

Ham ve yarı mamûl standartları ile, yan sanayi kuruluşlarının doğmasına yol açan, belirli mamûl parçalarının standartları, buna örnek olarak gösterilebilir.

Daha üst düzeydeki uygulamayı teşkil eden millî standardizasyon da, hemen hemen yukarıdaki benzeri nedenlerle geliştirilmiştir. Ancak buradaki sorun, tabiatıyla farklı işletme ve endüstri standartlarının millî ekonomiye verdiği zararları giderebilme noktasında meydana çıkmaktadır. Böyle bir aşamadan geçtikten sonra hazırlanarak, endüstrinin uygulamasına sunulan millî standartlar, daha çok, ilgili bulundukları konunun prensiplerini düzenlemekte ve ayrıntılarla ilgili noktalar, daha alt düzeyde hazırlanan standartlara konu olmaktadır.

Uluslararası standardizasyon ise, dünya ticaretinin gelişmesini köstekleyen başlıca engellerden biri olarak kabul edilen millî standartlardaki aykırılıkları gidermeyi amaçlamaktadır. Başta ISO ve IEC olmak üzere çeşitli uluslararası kuruluşların hazırladıkları standartlar, gerçekten bu konuda büyük yararlar sağlamaktadırlar.

Batıda bu oluşum, işletme - içi standardizasyonun gelişmesine paralel olarak ve hızla gerçekleşmiştir. Nitekim, İngiltere'de millî standardizasyon bundan 70 yıl önce; Fransa, Avusturya, Almanya, Belçika, Hollanda, İsveç gibi ülkelerde 50 yılı geçkin bir süre önce uygulanmaya başlamıştır. Uluslararası Elektroteknik Komisyonu (IEC) nun kurulmasını sağlayan konferansın 1903 yılında B. Amerika'da toplandığını hatırlarsak, uluslararası standardizasyonun da oldukça uzun bir geçmişe sahip bulunduğu ortaya çıkar.

Bizim gibi, gelişmekte olan ülkelerde ise işe millî standardizasyondan başlamak zorunluluğu doğmuştur. Bunun, belli başlı iki nedeni vardır. Birincisi, halkın sağlık ve emniyetini korumak, ihtiyaçlarının en uygun biçimde karşılanmasını sağlayacak bir üretim ve piyasa düzeni kurmak; ikincisi ise, geçmişte daha çok bir ithalatçı ülke görünümünde olan memleketin, gelişen endüstrisini millî standard-

lar yoluyla belli bir plân hedefine yöneltmektir.

Bu açıklamalardan da anlaşılır ki, gelişmekte olan bir ülkede, millî standardizasyon öyle kolayca üstesinden gelinecek bir iş değildir. Bir taraftan ülkenin ihtiyacı olan binlerce standardı hazırlamak ve uygulanmalarını sağlamak; öte yandan uluslararası standardizasyon çalışmalarını yakından izleyerek, hattâ katkılarda bulunarak ithalat ve özellikle ihracat yönlerinden güçlü bir durum elde etmek ve bunu korumak, gerçekten geniş malî olanakları, yoğun ve ahenkli çabaları gerektirmektedir. Endüstriyi belli bir hedefe yöneltmek amacıyla standardizasyonda ön almak, yani, teknolojik gelişmelerin millî endüstriler tarafından, plâna uygun şekilde uygulanmasını sağlayacak standartları hazırlamak ise, konunun bir başka ve bu gün için belki de en önemli yanıdır.

★

Bilindiği gibi memleketimizde, millî standartlarımızı hazırlamaktan sorumlu kuruluş, Türk Standardları Enstitüsü'dür. TSE bugüne kadar, son derece kısıtlı olanaklarla çalışmasına rağmen, çeşitli konularda 1.300 Türk Standardı hazırlamış, uluslararası standardizasyon alanında önemli başarılar elde etmiş, standartlara uygunluğu garanti etme şeklinde kısaca tanımlanabilecek olan TSE markası uygulamalarında ise, 43 sözleşme imzalamak suretiyle, yıllık üretim değerleri 2 milyar liranın üstünde olan endüstri kuruluşlarımızın üretimlerini kontrol altına almıştır. Bu uygulama önümüzdeki yıllarda muhakkak ki daha da gelişecektir.

Özellikle son yıllarda, endüstri kuruluşlarımızın standardizasyona ve Türk Standardları Enstitüsü'ne ilgilerinin arttığını; bu arada, çeşitli ihtiyaçlarının karşılanması için TSE'ye başvuran kuruluşların sayısının da gittikçe çoğaldığını memnunkula görüyoruz. Bize öyle geliyor ki, artık memleketimizde de işletme içi standardizasyona geçmenin zamanı gelmiş bulunmaktadır.

Batı ülkelerinde, hemen her endüstri kuruluşunun yapısında standardizasyondan sorumlu bir ünite (Devamı 27. Sayfada)

garantisi ile

qüvenebile.. ceqiniz kablo

be-ti grafik

an-ka

an-ka

SANAYI VE TİCARET A.Ş.
OKÇUMUSA CAD.
BANKALAR SARAYI
KARAKÖY
TEL : 44 73 07 - 49 01 37

kauçuk ve pvc izolasyonlu
yeraltı, yerüstü, enerji,
tesisat ve gemi kablo-
ları ile,
her nevi kablolar ...

Standard — 14

Sanayi - Standardizasyon İlişkileri

(Baştarafı 25. Sayfada)

vardır ve bu ünite, doğrudan doğruya yüksek sevk ve idare kademesine bağlıdır. Standardizasyon ünitesini, kalite kontrolü bölümünden ayırmak gerekir. Kalite kontrolü faaliyetleri, standartların uygulanmasını kapsar.

İşletme-İçerisi standardizasyon ünitesinin organizasyonu, görevleri ve diğer özellikleri bir başka incelemenin konusu olmakla beraber, endüstrinin millî standardizasyonla ilişkilerindeki önemi daha belirgin bir hale koyabilmek için, belli başlı noktalara değinmekte yarar görüyoruz. İşletme-İçerisi standardizasyon ünitesinin, başlıca iki fonksiyonu vardır :

1. İşletmenin ihtiyacı olan bütün ham ve yarı mamûl maddelerin, üretilen mamûllerin ve ambalajlarının, usûl ve hizmetlerin standartlarını hazırlamak ve uygulamalarında danışma görevini yapmak;

2. Daha üst düzeylerdeki standardizasyon çalışmalarını yakından izlemek, işletmeyi ilgilendiren standart çalışmalarına katkıda bulunmak, işletme standartlarını daha üst düzeydeki standartlara uydurmak,

Hangi düzeyde olursa olsun, standardizasyondan elde edilen tasarrufların, bu çalışmalara yapılan masraflardan kat kat fazla olduğunu kanıtlayan sayısız örnekler vardır. Bu bakımdan, endüstri kuruluşlarımızın, masraf-fayda karşılaştırması üzerinde durarak zaman kaybetmeden bu konuya eğilmelelerinde ve başlangıçta hiç olmazsa bir çekirdek niteliğinde standardizasyon üniteleri kurmalarında hem kendileri, hem de memleket yönünden büyük yararlar vardır.

Başta Sanayi Odaları olmak üzere, bütün meslek kuruluşlarımızın da, üyelerine standardizasyon konusunda daha etkin hizmet edebilmek için, kendi bünyelerinde bir standardizasyon ünitesi kurmaları gerekmektedir. Ünitenin görevi, daha çok TSE ile irtibatı sağlamak ve yürütmek; üyelere de enformasyon hizmeti görmek şeklinde düşünülebilir.

(1) TSE'yi ziyaret eden grup içinde Ankara Ticaret Odasını temsilen Oda'nın sayın Genel Sekreteri de hazır bulunmuştur.

YALITMA SİSTEMLERİ

(Baştarafı: 19. Sayfada)

bir rehberi de içine alan, genel düşünceler ve ana prensipler (IEC Vesika 63 (Sekreterlik) 17 Mart 1972).

Bu bölüm elde mevcut dünya tatbikatına dayanmakta olup, TC 63 tarafından önerilen yeni kavramlara paralel olarak oldukça genişletilmiş bulunan IEC standartlarının uygulanabilir kısımlarını da kapsamaktadır.

— 2. Bölüm: Elektrikli teçhizatın izolasyon sınıflarının tayini için kullanılacak kodlama usulü, (IEC Vesika 63 (Sekreterlik) 20 Haziran 1972).

Bu bölüm, gerilme (Stress) ve performans seviyelerini vermek suretiyle önemli «etki unsurları» nı ortaya çıkaran yeni bir gelişmedir. Bu işlem, elektrikli teçhizatın her cinsine uygulanabilecek olan, bir sistem halinde düzenlenmiş yedi rakamlı (olağanüstü durumlar için daha fazla rakamlı) bir kod yardımıyla yapılır. Bu kodlama sistemi dizayn işinde bilgisayar kullanımı için uygun olabileceği gibi, bir değerlendirme-tablosu olarak da kullanılabilir.

— 3. Bölüm : Geliştirme ve kullanma talimatlı genel deney usulü (tipik bir deney usulü örneği de dahil), (IEC Vesika 63 (Sekreterlik) 21 Haziran 1972).

Bu bölüm, 1. Bölümdeki yeni prensiplere dayanarak genişletilmiş mevcut çeşitli Milli Standartlar üzerine kurulmuştur.

IEC Tavsiyeleri, Millî Standartların parçalanmasını önleme ihtiyacının farkına vardığı için, bu öneriler mevcut standartların derhal terkedilmesini değil de, yeni kavram ve usullerin sorumlu Teknik Komitelerin tam bir denetimi altında yavaş yavaş tatbik sahasına konması için hükümler getirmektedir.

IEC Yayın 85'in değiştirilmesinde bundan sonra ele alınacak iş, izolasyon sistemlerinin sınıflandırılmasının ana prensiplerinin ko-

(1) TC 63/WG 3 : Deney modellerindeki izolasyon sistemi değerlendirilmesinin kriterlerinin incelenmesi;

TC 63/WG 4 : İzolasyon sistemlerinin elektrik baskıya (Stress) dayanıklılığı,

TC 63/W 5 : İzolasyon sistemlerinin sınıflandırılması (Kodlanması).

yulması, yani yalıtma sistemlerinin kodlarla belirtilen sınırlı miktardaki sınıflara dağıtılması işidir. Bu konu, TC 63'ün 3, 4 ve 5 No.lu Çalışma Grupları tarafından, TC 63'ün 13-18 Kasım 1972 tarihleri arasında Zürih'te yapacağı bir dahaki toplantısında, verilecek raporların arasında olacaktır.

Turuncgil Meyveleri Standardı

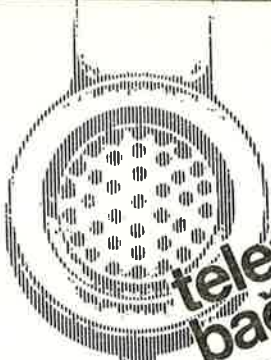
(Baştarafı 17. Sayfada)

başlamaktadır. Daha sonra gerek ambalajlı ve gerekse dökme partilerden ne kadar ve ne şekilde numune alınacağı anlatılmaktadır. Muayeneler maddesinde, ambalaj ve ambalaj malzemesinin muayenesi ile meyvelerin muayenesi ve usare miktarının tayini izah edilmektedir.

— Çeşitli Hükümler bölümünde, turuncgil meyvelerinin fena kokulu yerlere konulmaması, yağmur ve güneş altında bırakılmaması belirtildikten sonra meyvelerin toplanma zamanları ile şartlarının ne şekilde yapılacağı izah edilmektedir. Bu arada sarartmanın, meyvelere doğal renklerinin kazandırılması için ve sadece etilen veya benzeri gazların kullanılması ile yapılabileceği, karpitin kullanılmayacağı ifade edilmektedir.

— Standardın son bölümü, Türk Standartlarının Uygulanması Hakkında Tüzük Hükümlerine Göre Yapılacak İşlemlere ayrılmıştır. Bu bölümde, malın standarda uygun çıkması halinde ihracatçıya verilecek olan denetleme belgesinin geçerlik süresinin 10 gün olduğu da yer almaktadır.

Kabul olunan bu yeni. TURUNÇGİL MEYVELERİ standard metni, Ticaret Bakanlığı'na, eski metnin yerine mecburi olarak yürürlüğe konulmak üzere sunulacak ve ihraç ürünlerimize bu seneden itibaren bu yeni metin uygulanacaktır. Ülkemiz için büyük değeri olan Turuncgil meyvelerimizin dış piyasalarda değerleri ile alıcı bulmalarını sağlayacak olan bu yeni standardın kabulünü memnurlukla karşılayıyor ve ülkemiz için faydalı olmasını diliyoruz.

telefon kordonunun
bağlandığı binlerce km.lik
özel kabloları imâl etmek...

YILMAZ KABLO' nun işi

TIPKI YERALTI KABLOLARINDA OLDUĞU GİBİ
TIPKI TESİSAT KABLOLARINDA OLDUĞU GİBİ

YILMAZ KABLO

AJANSTEK

TÜRK STANDARTLARINA UYGUN KALİTE GARANTİSİ

Merkez : Okçumusa Cad. 70 - Karaköy - İST. - Telf. : 44 24 52 - 49 35 35

Fabrika : Topkapı, Maltepe Cad. 10/3 - İST. - Telf. : 21 76 22

Standard — 15

SUMMARY OF CONTENTS

EXPORT - ORIENTED INDUSTRY REALISABLE ONLY THROUGH STANDARDS

p. 3

by: Faruk A. SÜNER

Our development plans and programs all recognize the priority of industrialization. And the rules set forth for industrialization are headed by «export orientation».

The first condition for the production of export goods is that it must be of such a quality as to compete freely on world markets; goods, that can compare favourably with its counterparts as far as cheapness and quality are concerned, can be exported. Expensive and low - quality goods cannot find customers when faced with good and cheaper ones.

And in industry, cheapness and superior quality are ensured by «standardization».

Modern countries with developed industry have advanced in this field only after having established and started to implement standards.

The savings, obtained in raw materials, in packing, in storing in transport, in the interchangeability of spare parts, etc., attain a very considerable degree in procuring cheapness of production. Goods, that are put on the market according to the demands of modern technology and in definite and similar dimensions, will fully meet the needs of the consumer. This superior quality is observed in goods that are produced in conformity to standards which clearly define its dimensions and characteristics. Since these goods are also economically obtained because they conform to standards, they become goods that can compete on domestic and foreign markets and are in demand.

Standards work, which has been organized in England since seventy, and in the advanced European countries since fifty years, has played a large part in the easing of the world trade of today. Taking into consideration that differences in national standards prevent competition on the free market work on rendering these into international standards is acquiring more importance every day. Today even international organisations, that try to regularise classical rules of economy such as customs tariffs, and exchange guarantees, in order to eliminate barriers to world trade, are exerting

efforts to render national standards international. Today everyone engaged in this matter has understood fully that, without setting up the regime of international standards and without standard goods, the measures taken on either tariffs or other matters are useless. These remedies can be useful only if uniform and equivalent goods are available. That is why, after the Economic Commission for Europe, GATT too has taken up this subject.

In our world, which is taking giant steps in technology in the modern advanced countries, the setting up and renewing of standards is really difficult.

The changes in machinery and installations, in conformity to new standards drawn up with due consideration of this novelty in industry, necessitates millions and millions of new investments, and that is why the advanced industrial countries are encountering difficulties in implementing all these new international rules and are envious of developing countries like ours.

In fact the industry, to be set up in conformity to new standards geared to the new technology, will adjust itself to this situation more economically and with greater ease than the old ones.

That is why the Turkish Standards Institution must work at the same tempo as the setting up of our industry and parallel to it; the standards for the goods to be produced must be prepared before the plants of the new industry branches are ordered, and the machinery and equipment must be capable of producing goods that can be sold easily on the world market even at the start of operations.

That is why TSE must be informed in time insofar as new industries are concerned, and must be reinforced financially so that this intensive work on standards can be performed without delay.

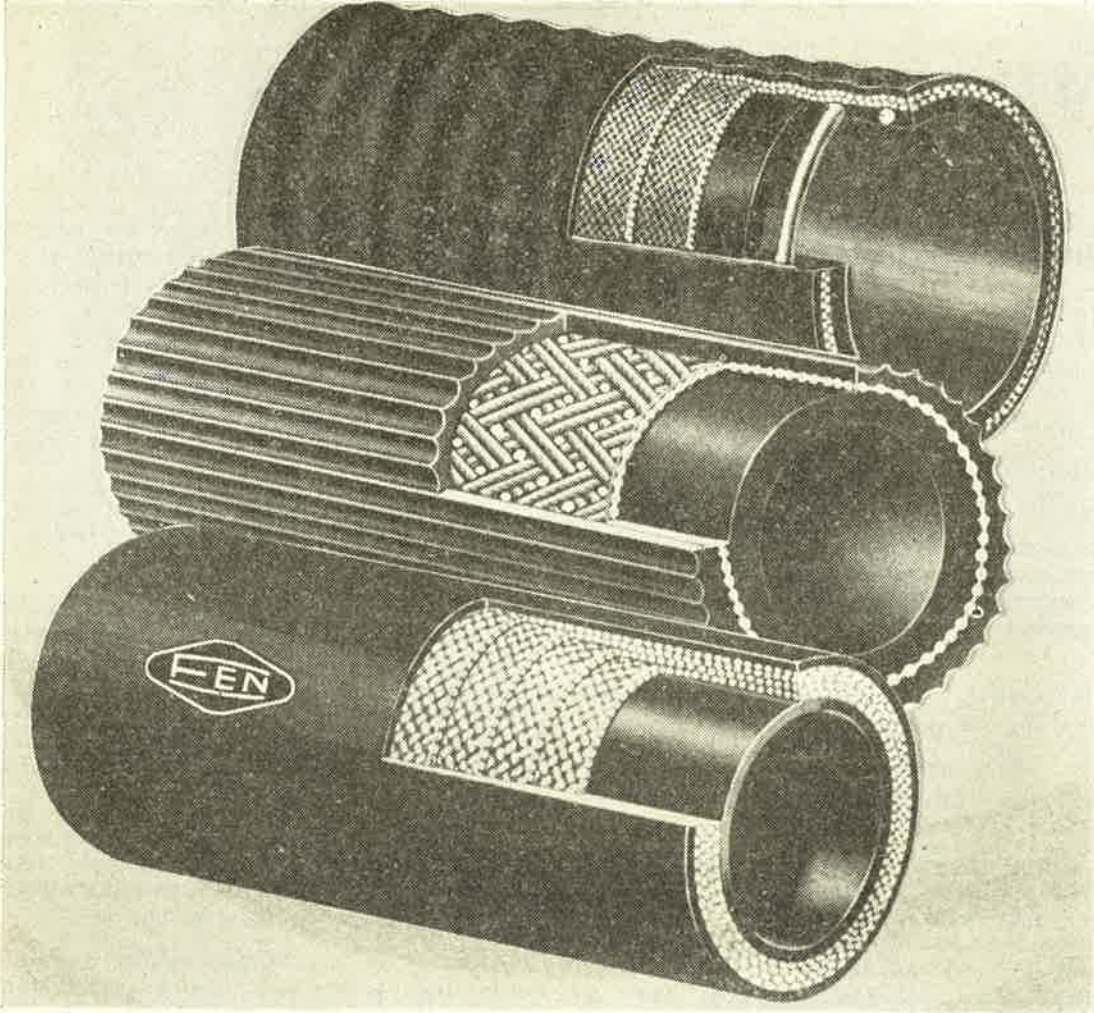
Taking this problem up afterwards will be very costly for our country.

FIRST TSE MARK CONTRACT OF THE NEW YEAR SIGNED

p. 5

The first TSE Mark contract of the new year was signed at the Turkish Standards Institution on 27 January 1973 with the Eternit Sanayi A. Ş.

dünyanın en üstün markaları ayarında...

KAUÇUKTAN MAMÛL TAZYİKLİ VE TAZYİKSİZ SULAMA VE SANAYİ HORTUMLARI

- * Sulama için verici hortumları
- * Spiral emici hortumları
- * Oksijen - Asetilen kaynak hortumları
- * Bütan ve Propan kaynak hortumları
- * Hava pompa hortumları

- * Hava kompresör hortumları
(Hafif ve Ağır hizmet)
- * Pülverizatör (ilaçlama) hortumları
- * Benzin alıcı verici hortumları
(Normal ve yüksek oktanlı)
- * Şarap ve Bira hortumları
- * Asit hortumları
- * Kum hortumları
- * Süt ve Yağ hortumları

FEN KAUÇUK ve PLASTİK SANAYİ LTD. ŞTİ.

Tünel Cad. No. 40/2 Karaköy İstanbul Tel: 44 72 96

Necatibey Cad. No. 31 Karaköy İstanbul Tel: 49 98 51

firm. With this contract the number of firms authorized to use the TSE Mark rises to 42 and the number of contracts to 43. (A separate contract had been previously enacted with Eternit Sanayi A. Ş. for their products conforming to TS 102 «Asbestos Cement Pressure Pipes and Special Castings»).

This time Eternit Sanayi A. Ş. asked for permission to use the TSE Mark for its products covered by standard No. TS 437 for «Asbestos Cement Non - Pressure Rain and Waste Water Pipes and Fittings» and examinations and tests by TSE specialists indicated that the said products conformed to TS 437.

The contract thereon was signed on behalf of TSE by President Prof. Dr. Tarık G. Somer, and on behalf of Eternit Sanayi A.Ş. by Nurettin Tanal, their Ankara Office Manager.

«Standard» hopes that this first Mark contract of the new year will be beneficial to the firm and to the country.

THE NUMBER OF FIRMS WISHING TO USE THE TSE MARK INCREASING

p. 5

The number of our firms, which have applied to the Institution for use of the TSE Mark as a guarantee of conformity to standards, is increasing every day.

As is known, the firms that apply this Mark to their products take advantage of great facilities, especially in government purchases during which the marked products are not subjected to separate inspection because they are constantly controlled by the TSE. Furthermore, a great many government organizations specify in their adjudications that they will buy only goods with the TSE Mark. It has also been observed with satisfaction that lately some large private sector establishments also are looking for products with the TSE Mark in their purchases.

It has been learned that the TSE Mark agreements, the number of which at present has attained 43, will come to 45 with the agreements to be signed during the first days of next month with Doğu Galvaniz ve Saç Sanayii A.Ş., and the Keban Holding A. Ş.

NEW TURKISH STANDARDS

p. 7

In this article, the titles and the scopes of the newly accepted 9 Turkish Standards are given.

LABELING OF TEXTILES FOR MAINTENANCE

p. 10 - 13

In this article, which is the Turkish translation of an article by P. Jonas, mention is made of the work done by organizations in France, on labeling of textile products for the purpose of maintenance and extensive explanations are given by means of symbols about technical operations.

The article also contains such particulars as to how the producers, who are in a position to use these symbols, are checked on, and makes certain recommendations to the consumer.

STANDARD FOR TEST CODE FOR INTERNAL COMBUSTION ENGINES

p. 14-15

The standard for the test code for internal combustion engines was accepted by the TSE Technical Council on 13 November 1972. Since it is a standard method, no intention to render it mandatory.

Advantage was taken of the Indian, ISO, DIN, and Japanese standards concerned, in their order of priority, in drawing up the standard. In this connection, the comments of the State Railways Operation as well as of the Agricultural Machinery chair of the Adana Agricultural Faculty rendered the standard even more complete. In the section of the standard on definitions, the internal combustion engine, the diesel engine, the gas frictional force, the average effective pressure of brakes, full gas, idling etc. are described.

The standard also includes the bases to be applied in the examination and tests of newly produced or motors that have undergone basic overhaul by replacement of principal parts like cylinders, pistons, piston rings, piston rods, and crank shafts. A standard cannot be applied for a motor to be bought by an institution from the market, but some parts of this standard can be applied. It does not cover the examination of standard marine and airplane motors nor of special motors.

In the subsequent parts of the article, extensive explanations are given in connection with the test code.

STANDARD TSE 34 FOR «CITRUS FRUITS» REVISED

p. 16-17

Standard TS 34 for Citrus Fruits, which is the first agricultural standard to be drawn up and put into effect by the Turkish Standards Institution, has been subjected to a revision for the purpose of eliminating the hitches, that were observed during the 1971 export season and communicated to our Institution by our representatives abroad as well as by the Ministries concerned, the said revision being based on the last standard text accepted by the OECD countries as well as on contacts with the Research Organizations of the Ministry of Agriculture. After its study and acceptance by our Agricultural Preparatory Group, the said revised draft was sent to 48 public and private organizations for comments and after being developed according to the comments received, it was discussed and accepted by the Technical Council at its meeting on 10 January 1973.

Citrus cultivation occupies a very important position in world fruit production. Outside of its basic native homeland of the tropical and sub-tropical regions of Southern and Southeastern Asia.

citrus cultivation was first raised on the Mediterranean shores. The fact that an extensive consumption area like Europe with its high standard of living was close to the production centers played a large part in the development of citrus cultivation in this district. World citrus production was 26.560.000 tons in 1965.

The Mediterranean shores of our country possess a large potential within the world citrus belt. The famous Turkish traveller Evliya Çelebi, who lived in the 17th century, mentions in his travelogue that lemons and Seville oranges were being cultivated on our Aegean and Mediterranean shores, and especially in Antalya. According to the 1967 statistics, a total of 540.000 tons of citrus fruit were produced in our country on an area of 367.150 decares. Citrus fruits occupy an important place among our export products. Our citrus fruits are exported principally to the Common Market, and exports have also been effected in the last years to our Southern neighbours as well as to the Arab countries. According to the 1968 statistics, our total citrus exports were 60.000 tons, and the foreign exchange obtained therefrom came to \$ 8.600.000. Especially during the last years the cultivation of the Satsuma tangerine in the Izmir district has

developed on a large scale, and about 90% of the cultivated produce has begun to be exported.

The subsequent parts of the article dwell on the technical aspects of the standard, and illustrative information is given about the revised provisions.

RELATION BETWEEN INDUSTRY AND STANDARDIZATION

p. 25

During the last days of December 1972 a group of officers from the Ankara Chamber of Industry visited the Turkish Standards Institution. At a meeting enacted on this occasion, the officers of the Chamber and of TSE discussed informally various problems to be resolved in connection with the standardization of the industry.

This article reviews the relations between industry and standardization in the light of the said discussions, and points out that the time has come for our industrial establishments and their professional organizations to take up the subjects of company standardization as well as of association standards.

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ ADINA

SAHİBİ VE BAŞYAZARI : FARUK A. SÜNER
MÜESSESE MÜDÜRÜ : VELİD İSFENDİYAR
GENEL YAYIN MÜDÜRÜ : MUZAFFER UYGUNER
BU SAYININ SORUMLU
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ : İ. TANER BERKÜN

BASILDIĞI YER : Türkiye Ticaret Odaları,
Sanayi Odaları ve
Ticaret Borsaları Bir-
liği Matbaası - Ankara

TELGRAF ADRESİ : STANDARD — ANKARA
TELEFON : 17 19 31 - 18 72 40/69
POSTA KUTUSU : 73, Bakanlıklar — ANKARA

İLAN TARİFESİ

Tam sahife 800 TL	1/2 sahife 450 TL	1/4 sahife 250 TL
----------------------	----------------------	----------------------

Kapak içleri ve arka kapak 1000 lira.
İlave renk başına 250 lira fark alınır.

ABONE ŞARTLARI

ADİ POSTA	UÇAK POSTASI
Yıllık 12 Lira	Abone bedeline
6 aylık 6 Lira	uçak postası
Sayı 1 Lira	ücreti ilâve
	edilir.

Yazılar, Derginin ve yazarın adı anılarak aktarılabilir.

ELEKTRO
MEKANİK

ELEKTRO - MEKANİK SANAYİ TESİSLERİ A.Ş.

MERKEZ : Sömer Han Kat 2 No. 205, BALIKESİR 27 46

BALIKESİR

ÜRETİM PROGRAMI

güç transformatörleri, yg sigorta busonları,
ayırıcılar, izolasyon malzemesi,
lamba armatürleri, ag ve yg kontrol panoları ve

garantisi ile

20 ve 40 w floresant balastları

time

Memleketimizde takım sanayinin rakipsiz önderi

MAKİNA-TAKIM ENDÜSTRİSİ A.Ş. yurt ihtiyacının tamamına cevap verebilecek kapasitededir

Şirketimiz, şerit testere mevzuunda
dünyanın en şöhretli dört markasını istifadenize arzeder:

UDDEHOLM
(İsveç)

- şerit
testere

SANDVIK
(İsveç)

- makina
testere ağızları

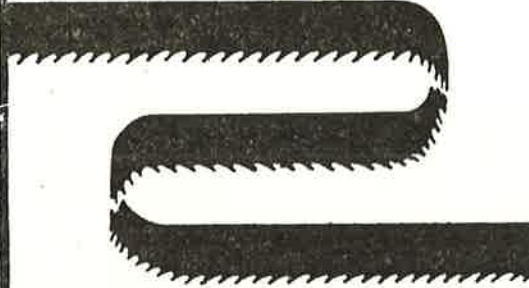

**MARTIN
MILLER**

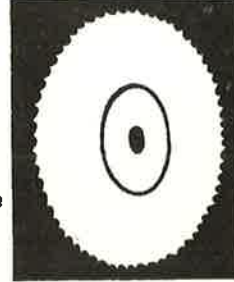
Çift ve Tek-Kartal
(Avusturya)

MERKÜR
(Avusturya)

- şerit
testere

- tek kartal
- çift kartal
- merkur
- marangoz el
testeresi ve
pala testere
- katarak, kütük ve
daire testere
- kepenk yayları

ayrıca

MTE MARANGOZ MAKİNA MATKAP UÇLARI

Sandvik ve
Special German HSS
kalitesinde
MAKİNA TESTERELERİ

ve

- Karbon çelîği
- Kromlu çelik
- Krom-Volfram çelîği
- HSS-Yüksek vasıflı
hız çelîğinden demir
el testere

Mamullerimizin bütün ebat ve hatvelerdeki çeşitleri derhal ve kısa vadeli olarak teslim amadedir

DİKKAT: Makina-Takim Endüstrisi mamulleri Türk Standartları Enstitüsü normlarına göre imal
edilmekte ve T. M. M. O. B. Makina Mühendisleri Odasının kalite belgesini haizdir

Acentesi:

Metal Ticaret T.A.Ş.

Tünel Caddesi, Transtürk Han 18, Karaköy, İstanbul, Tel.: 49 51 10 - Tel.: METURAS-İst.

Ankara Mağazası: Çankırı Caddesi 15/A, Tel.: 11 09 82

Ege Bölgesi Testere Ağızları Acentesi: EGE REÇİNE ve NEFT SANAYİ Koll. Şti. Fevzipaşa Bulvarı 65/1, Tel.: 38 563

Kuzey Anadolu Bölgesi Satış Mümessilliği: Gazi Caddesi 53, Samsun, Tel.: 20 52

Güney Anadolu Bölgesi Satış Mümessilliği: Atatürk Bulvarı, Burdurlu Apt., Kat 5, Adana, Tel.: 28 80